

CONTRA

nr 5 2004 (nr 177 från starten) årgång 30 Pris 25:-

Ingen demokrati för muslimer
Tjugofem år för rättvisa
Miljardärsmaken

FRIHETENS RÖST
—för västerländsk demokrati—

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472

Copyright Stiftelsen Contra
Eftertryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare

Tommy Hansson

Adress

Box 8052, 104 20 STOCKHOLM
Telefon 08-720 01 45
Telefax: 08-720 01 95
E-post redaktionen@contra.nu
Internet hemsida <http://www.contra.nu>
Sluten del endast för prenumeranter:
<http://www.contra.nu/prenumerant/oversikt.html>
Användarnamn och lösenord till Contras slutna hemsidor finns endast i den tryckta utgåvan av Contra.

Prenumeration

Minst 145, rekommenderat 200 kronor, per år. Inbetalas på postgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 443-5467.
Finland: Minst 16 euro per år.
Sampo girokonto 800055-1125829.

Medarbetare

Styrelseordförande: Géza Molnár

Redaktion: Tommy Hansson och C G Holm

Övriga medarbetare: Benny H.V. Andersson, Karl-Göran Bottwyk, Bertil Häggman, Bertil Lindblom, Patrik Nyberg, Fredrik Runebert och David Stavenheim samt Christer Arkefors i Italien, Peter Hartvig i Danmark, Bertil Wedin i Mellersta Östern, Allan C. Brownfeld i USA och Rune Westin i Australien.

Presslagd 2004-10-05
Strands Tryckeri, Lindesberg 2004

Omslagets eleganta Bentley tillhörde Douglas Borg, som försörjde sig på att köra kändisar. Tills skattemyndigheterna bestämde att han var anställd hos en av sina kunder och inte egen företagare. Och samtidigt bestämde att kunden inte var arbetsgivare. Två myndigheter fattade motstridande beslut, vilket resulterade i att Borg sattes i konkurs och Bentley såldes till underpris av myndigheterna. Det tog tjugofem år för Borg att få rätt i skattedomstolarna! Läs om rätts-systemet på sidan 6!

CONTRA-NYTT

Klistermärken

Den här gången bifogar vi några klistermärken med adressen till Contras hemsida. Adressen går till en sida som länkar vidare till Contras aktuella hemsidaadress, www.contra.nu. Vi hoppas att våra läsare vill hjälpa oss att sprida adressen för att öka flödet av besökare till hemsidan. Hemsidan är nu en av de viktigaste vägarna för nya intresserade att hitta Contra. Avsikten är att vi ska trycka upp nya märken när upplagan med den gamla adressen är slut.

Hemsidan

Contras hemsida uppdateras kontinuerligt och rymmer betydligt mer än vad som får plats i papperstidningen. På hemsidans slutna del (endast för prenumeranter på papperstidningen, användarnamn och lösenord finns i rutan till vänster på den sida Du just läser) finns de senaste årens Contra i pdf-format och en del av de äldre årgångarna finns inmatade som html-filer. Vi skulle gärna lägga ut alla gamla nummer av Contra, men då måste vi ha hjälp av frivilliga som kan åta sig att scanna in och redigera Contra från den "fördigitala tiden" – ja även äldre versioner av Contra som finns i digital råform måste redigeras. Har Du möjlighet att hjälpa till bör Du höra av Dig till redaktionen!

socialism.se

heter en ny hemsida som ägs av Contra! Avsikten är att där bygga upp en pedagogisk hemsida som beskriver vart socialismen leder. Än så länge är hemsidan ganska tom och det krävs mycket arbete för att komma dit vi önskar. Den som vill vara med och hjälpa till att bygga upp en unik sajt på internet bör höra av sig till redaktionen.

Contras finanser är dåliga!

Avslutningsvis några allvarsord om Cotras finanser. Tyvärr har den ekonomiska utvecklingen det sista halvåret varit ogynnsam. Trots generösa bidrag från några gamla Contra-vänner har intäkterna inte räckt till för att täcka kostnaderna. Vi måste därför vädja till dem som har möjlighet att göra en extra insats för Contra denna gång. Använd det bifogade inbetalningskortet eller betala in via Din internetbank till postgiro 85 95 89-4. Allt redaktionellt arbete med Contra sköts av ideella krafter, så Ditt bidrag går endast till oundvikliga tekniska kostnader, distribution, hyra etc.

Även den som köper Contra-produkter bidrar till Contras ekonomi! Tänk på det nästa gång Du ska ge bort en bok – eller läsa en själv. Vi vill särskilt rekommendera Contras Bokpaket med fem böcker för det fantastiska priset 250 kronor (Contra väljer böcker åt Dig ur sortimentet).

Miljardärsmaken som vill bli USA:s president

John Forbes Kerry är den rike demokraten som satsar på att göra karriär i politiken genom att särskilt satsa på de "fattiga". Självs är han för närvarande inne på sitt andra äktenskap med en miljardärska (i kronor). Kerrys fränskilda hustru Julia Thornes familj var god för två miljarder kronor, den nya hustrun ketchup-arvingen Teresa Heinz är god för 5 miljarder...

John Forbes Kerry kommer från den mest vänsterorienterade av USA:s alla delstater, Massachusetts. Den enda delstaten som röstade på demokraten Walter Mondale i presidentvalet 1984, när Ronald Reagan tog hem de övriga 49 delstaterna och Mondale inte ens lyckades vinna sin hemstat Minnesota.

John Kerry föddes 1943 och har liksom sin medtävlare George W. Bush studerat

av C G Holm

vid Yale. Kerry var aktiv i studentlivet och ordförande i Yales Politiska Klubb. Han engagerade sig för Ted Kennedy redan i dennes kampanj i senatsvalen 1962.

Kerry i Vietnam – 4 månader

Efter Yale undersökte Kerry om han kunde få uppskov med militärtjänsten genom att studera i Frankrike. När detta inte fungerade sökte han istället till Flottan, som skickade honom till Vietnam, där han deltog i kriget mot kommunisterna. Inledningsvis tjänstgjorde han till sjöss och märkte inte mycket av fientligheterna, men han blev senare som löjtnant chef för en flodbåt som patrullerade Mekongfloden och dess bifloder mellan augusti och november 1968. Det var under den tiden som han sårades tre gånger och belönades med tre "Purpurhjärtan", en medalj som tilldelas soldater som sårats i strid. Nu var det inte så allvarligt med Kerry. Vid ett av tillfällena uppsökte han sjukvårdare för att bli omplåstrad, men inte vid något av de tre tillfällena då han sårades, hade han en enda timmes frånvaro från patrullbåten.

Kerry fick också en "Silverstjärne"-medalj, som tilldelas för tapperhet åt den som gör avgörande insatser i strid. I Kerrys fall var det fråga om en eldstrid vid ett av patrulluppdragen. Kommunisterna var på väg att dra sig tillbaka och Kerrys båt landsteg och sköt mot de flyende kommunisterna. En fiendesoldat, en ung pojke med granatgevär på flykt, stupade för Kerrys kulor.

Kerry hade läst sin regelbok och visste att om man fått tre purpurhjärtan kunde man begära förflyttning bort från stridszonen. Det var precis vad han gjorde och hans period på flodbåtarna blev därför bara fyra månader. Han var nästan ensam om att använda sig av den regeln. Hans tidigare kollega i Senaten, Max Cleland, som

förlorade två ben och en arm i Vietnam, fick inte ett enda purpurhjärta. Men man måste ligga i för att få medalj och se till att de överordnade fyller i rätt blanketter.

När Kerry kom tillbaka till USA engagerade han sig mot sina vapenbröder och bildade organisationen VVAW (Vietnam Veterans Against the War). I månadsskiftet januari-februari 1971 ordnade VVAW en demonstration utanför Kongressen och kastade sina medaljer i protest mot kriget. Kerry var med, men han kastade lånade medaljer – sina egna har han kvar.

Han vittnade senare bland annat vid ett utskottsförhör i Kongressen och berättade att de amerikanska soldaterna i Vietnam begick krigsförbrytelser. De påståenden om sådana som Kerry lade fram i förhör

John Kerry höll sig framme, här bakom "Hanoi Jane" Fonda på en prokommunistiskt möte under tidigt 1970-tal.

med Senatens utrikesutskott 1971 har i efterhand inte kunnat beläggas. Det var huvudsakligen andrahandsuppgifter och vandringsböcker som framfördes, inget som kunde dokumenteras. Det närmaste Kerry själv kom tveksamt uppträdande stod han ju själv för, när han sköt en flyende soldat i ryggen (vilket dock är fullt tillåtet enligt krigets lagar). Och det var han ju mycket noga med att utverka en medalj för (genom att inte nämna vare sig att soldaten flydde eller att han sköts i ryggen).

Politisk karriär

Kerry försökte 1972 bli vald till ledamot i Representanthuset, men misslyckades. 1983 lyckades han dock bli vald till vice guvernör i Massachusetts och året därpå blev han senator. Han har suttit i senaten sedan dess, och är i Massachusetts "junior senator", med Ted Kennedy som "senior senator" från delstaten.

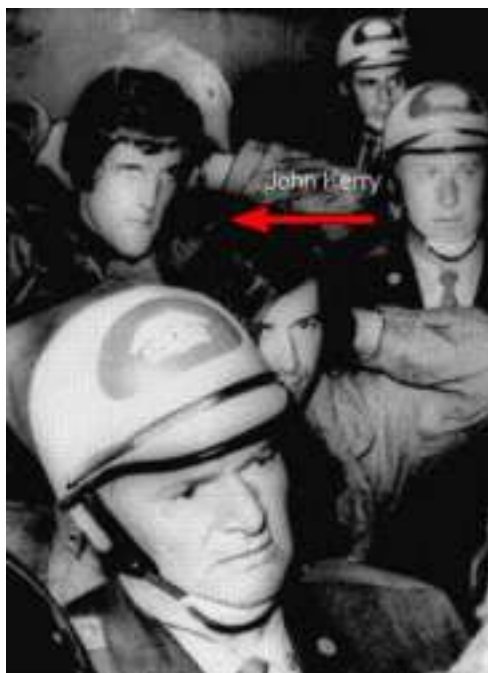
John Kerry har sett till att förse sig med förmögenheter från Amerikas rikaste kvinnor. Den vassa högerinriktade kolumnisten Ann Coulter hävdade en gång att "John Kerry lever på förmögenheter som skapats av andra män och som lämnats till deras döttrar eller änkor. Han är en gigolo och en knöl. Han har skaffat sin förmögenhet genom att jaga ensamma rika kvinnor".

Kerrys första fru var miljonärskan Julia Thorne. Hennes familj hade en förmögenhet på 200 miljoner dollar. Han skilde sig från henne och gifte sig med änkan efter Pennsylvania-senatorn John Heinz. Heinz, som omkom i en olycka med ett privatplan, var inte bara senator, han var också arvtagare till en miljardförmögenhet – Teresa Heinz uppges vara god för 500 miljoner dollar.

Troligen har Du en av familjen Heinz produkter i Ditt eget kylskåp. Ketchupmiljarderna gick vidare till änkan, den i Mozambique födda Maria Teresa Thierstein Simoes-Ferrera Heinz-Kerry. Hon har kallat sig för afro-amerikan, eftersom hon är född i Afrika, något som har irriterat de negrer som vill kalla amerikanska negrer för afro-amerikaner istället för negrer.

Terasas pappa drev en läkarklinik i ett område för vita i Mozambique. John och Teresa har två döttrar, Alexandra och Vanessa, som bägge deltar i valkampanjen. Teresa hade tre söner i sitt äktenskap med John Heinz.

John Kerry lär tala hyfsad franska (han påstår till och med att han "raggade upp"

John Kerry greps i samband med anti-amerikanska demonstrationer under tidigt 1970-tal. En anmärkningsvärd bakgrund för en som vill bli landets president.

Teresa på franska), vilket han vill använda som argument för att han är bra på internationell politik (Bush talar för sin del spanska, som en Texas-politiker bör). I Mellanvästern ser dock många det här med franskan som något nästan skumt, något som talar emot Kerry.

Belånade frugans hus

När John Kerry gav sig in i valkampanjen gällde det först att bli nominerad och då valde han att ställa sig utanför de vanliga kampanjfinansieringsreglerna. Om man är riktigt förmögen kan man nämligen finansiera kampanjen med egna pengar. Om man samlar in pengar till kampanjen från allmänheten ställer staten upp och dubblar i princip pengarna som samlas in. Kerry var den ende som avstod från det statliga stödet bland demokraternas många förhoppningsfulla presidentkandidater. Han belånade istället sitt och Teresas hus i Boston för 6,4 miljoner dollar – huset uppges vara värt 25–30 miljoner dollar. Det gick bra belåna huset (trots att det var Teresa som betalt det), men hade Teresa betalat direkt till kampanjen hade det varit ett brott mot kampanjfinansieringsreglerna! Ibland kan det var viktigt att vara jurist för att slingra sig fram i de krångliga amerikanska valreglerna.

Isolationism

John Kerrys medkandidat i valet är senatorn från North Carolina John Edwards. Om Kerry är född med silversked i munnen så kommer Edwards från ganska enkla förhållanden och han hävdar att han var den första i familjen som gick på universitetet. Efter universitetsstudierna i juridik gjorde han sig ett namn i den amerikanska branschen skadeståndsjuridik. Han gjorde sig inte bara ett namn, utan en förmögenhet. Skadeståndsjuristernas förening är Demokratiska Partiets största bidragsgivare. Republikanerna har länge försökt begränsa avarterna i den amerikanska skadeståndsrätten, som till exempel inneburit att försäkringspremierna tar mer än halva arvudet vid ett läkarbesök. Detta driver upp sjukvårdskostnaderna till betydligt högre nivåer än i Sverige, där det ju är näst intill omöjligt att få skadestånd ens för de mest hårresande misstag i sjukvården. I USA drivs läkarvårdskostnaden upp så att många oförsäkrade inte har råd med läkarbesök – på grund av stora skadestånd som till stor del utgörs av arvoden till advokater, inte ersättning till ett fåtal felbehandlade.

Såväl John Kerry som John Edwards brukar tala kritiskt om internationaliseringen av den amerikanska ekonomin. Att jobb hamnar i Indien eller Kina istället för i amerikanska Mellanvästern ska bekämpas med restriktioner, tullar och sanktioner mot företag som internationaliserar sin verksamhet. Det är alltså gammal hederlig 1700-talsmerkantilism i ny tappning, som enligt Kerry/Edwards ska vägleda USAs ekonomi på 2000-talet.

1991 röstade faktiskt Kerry för att Kina skulle få status som "mest gynnad nation", en handelsteknisk term som betyder att landet kan handla fritt med USA. Detta trots att Demokraterna i övrigt röstade emot. År 2000 röstade Kerry för fulla handelsförbindelser med Kina. Han kanske inte är protektionist och isolationist trots allt? Frågan kan ställas, men under valkampanjen 2004 kritiserar han president Bush för att de amerikanska arbetarna får betala för Kinas handel med USA. Det är inte för inte som amerikanska motsvarigheten till LO, AFL-CIO, är den näst skadeståndsjuristernas förbund viktigaste bidragsgivaren till Demokraterna närstående organisationer. Bidragen ska betalas med en isolationistisk politik.

Kerry röstade också för bildandet av den nordamerikanska frihandelsorganisationen

NAFTA (som vid sidan av USA omfattar Kanada och Mexiko). NAFTA har varit ett rött skynde för den traditionella vänstern, som anser att NAFTA innebär att amerikanska arbetare blir arbetslösa när Mexiko kan konkurrera med lägre löner. När Kerry nu är mer beroende av AFL-CIOs ekonomiska stöd (som senator i det industrifattiga Massachusetts behövde han inte bry sig så mycket om AFL-CIO) är linjen en annan. När han 1993 röstade för NAFTA förklarade han att "NAFTA är framtiden". Idag, elva år senare, säger han att han skulle ha röstat emot om voteringen var idag, eftersom NAFTA inte innefattar tillräckligt många miljörättsliga och arbetsrättsliga restriktioner.

à la svenska Miljöpartiet. John Kerry har hakat på, men bara till en del. Dock är det även när det gäller miljöpolitiken uppenbart att han har svårt att bestämma sig och driva en konsekvent linje. Två gånger (bägge gångerna 1993) har han röstat mot skattelättnader för etanol som bränsle, han har röstat emot etanolforskning och han har röstat emot ett lagförslag som skulle jämställa etanol med bensin ansvarsmäsig i amerikansk skadeståndslagstiftning (nog så viktigt för den som vill driva etanolutveckling kommersiellt). Men nu, när valkampanjen 2004 satt igång är han plötsligt anhängare av etanol som bilbränsle. Återigen en helomvändning.

stor väljargrupp). Alltså är Barriären idag en "legitim självförsvarsåtgärd". Det var bara fem månader till helomvändningen i Barriär-frågan.

Han röstade för befrielsen av Irak och kritiserade den än mer vänsterorienterade kandidaten Howard Dean i primärvalskampanjen, för att denne inte insett betydelsen av det som USA gjorde och att Saddam Hussein störtades. Nu, ett år senare, har han bytt åsikt och hävdar att kriget var fel krig vid fel tidpunkt. Istället för att störta Saddam Hussein borde alla resurser ha satsats på att tillfångata eller döda Osama bin Ladin. Men faktum kvarstår: Kerry röstade för kriget i Senaten. Och han kritiserade

George W. Bush, USA fyrtiotredje president möter framtida väljare.

Vänstrast inom vänstern

Kerry står långt till vänster i sociala frågor. Om man nu kan säga att han står någonsans. Hans politiska gärning kännetecknas av att han ofta byter linje i frågor där han tror sig kunna vinna sympatier. Men på det hela taget står han långt till vänster. National Journal, som är en partipolitiskt oberoende tidning som bevakar utvecklingen i Washington, ansåg att han 2003 röstade vänster ("liberal") i 97 procent av voteringarna – vilket var det mest vänsterinriktade som gick att uppbringa i Senaten. Hillary Clinton fick 89 procent och Ted Kennedy 88. Konservativa poängsättare har placerat Kerry, Clinton, Kennedy och Edwards allra längst till vänster i Senaten, även om de fyra brukar få sällskap av den i Sverige inte lika kända Kalifornien-senatorn Barbara Boxer.

Före vicepresidenten Al Gore gjorde sig känd för en extremistisk miljöpolitik

Men Kerry är amerikan!

Kerry är ingen vänsterman i europeisk mening. Europeiska ledare skulle bli förvånade över den politik som skulle drivas av en president Kerry. För även för honom står naturligtvis de amerikanska intressena främst. Han backar också, som man förväntar sig av en amerikansk politiker, upp Israel och han röstade för den amerikanska insatsen i Irak förra året.

Han har dock märkbart svårt att hålla en fast linje. I oktober 2003, under primärvalskampanjen, förklarade Kerry att "Barriären" i Israel var ett hot mot freden. Han sympatiserade med de palestinierna som protesterade och menade att Barriären skulle skada Israels långsiktiga säkerhetsintressen. Idag känns det viktigare att försöka slå vakt om judiska rösterna i presidentvalet, de judiska röster som överväldigande brukar gå till Demokraterna (men i Massachusetts är judarna ingen

Howard Dean för att denne var emot kriget i primärvalskampanjen.

Rymdförsvarsprogrammet backades upp av Kerry så sent som förra året, men nu har han vänt 180 grader och vill dra in statens anslag till utveckling av det rymdförsvarsprogram som ursprungligen lanserades av Ronald Reagan.

Ytterligare ett exempel på hur Kerry vänder kappan efter vinden – eller kanske mot vinden? I slutet av juli talade han för att de amerikanska utlandsstyrkorna kunde användas förnuftigare. Att man skulle dra ner styrkorna i Korea och Europa för att frigöra trupper för tjänstgöring i hetare områden. När president Bush föreslog en reduktion i Europa och Korea med 70 000 man tre veckor senare, hade Kerry bytt uppfattning och ansåg att det som han själv föreslagit några veckor tidigare skulle uppfattas negativt av européerna och koreanerna.

Fallet Douglas Borg och rättssäkerheten

Douglas Borg beskrivs av sin jurist Hans Brost som en idéspruta, som hade kunnat åstadkomma mycket i samhället om han inte tvingats leva på existensminimum på grund av ett felaktigt myndighetsbeslut. Douglas Borgs fall sätter fokus på den enskildes rättigheter gentemot det allmänna. Har vi tillfredsställande rättssäkerhet i Sverige, eller går den att förbättra?

Det är främst tre viktiga frågor för den enskildes rättssäkerhet som är intressant att ta upp i sammanhanget:

1. Gemensamt rörelsebegrepp,
2. Skattetillägg och
3. Handläggningstider.

Grundproblemet i Douglas Borgs fall är att två myndigheter kom fram till två olika beslut i en och samma fråga. Länskattemyndigheten i Stockholm betraktade Douglas Borg som anställd hos premiärlejonet Alice Timander, medan Riksförsäkringsverket betraktade honom som egen företagare. Dessa beslut ledde till att Douglas Borg fick en skatteskuld som han inte kunde betala och försattes därför i konkurs. Alice Timander, som till en början fick en skatteskuld, fick 1987 rätt av Riksförsäkringsverket och slapp därmed betala arbetsgivaravgifter. Douglas Borg fick vänta till 2003 innan han befriades från sina krav.

Bakgrunden till fallet Borg

I slutet av 1970- och början av 1980-talet var Douglas Borg heltidsanställd som vaktmästare och chaufför vid Stockholms stadshus. Vid sidan av sin anställning extraknäckte han som kändischaufför åt bland andra premiärlejonet Alice Timander. När Alice Timanders räkenskaper granskades närmare av skattemyndigheterna drogs Douglas Borg in i skatteärendet. Skattemyndigheterna hade nämligen tolkat Douglas Borgs och Alice Timanders affärsrelationer som ett anställningsförhållande under de fyra åren 1979 och 1981-83. Anledningen var att Douglas Borg enbart hade

Douglas Borgs eleganta Bentley som användes för att köra kändisar såldes på exekutiv auktion för 67.000 kronor.

Alice Timander som kund. Detta var dock inte sant, Douglas Borg hade enligt egen uppgift 22 kunder varav 18 verifierade detta med namn i Regeringsrätten 2003. Största kund var för övrigt Ulf Adelsohn, Alice Timander kom först på tredje plats.

Douglas Borg eftertaxerades för 200 000 kronor och påfördes ett skattetillägg. Då Borg inte hade några möjligheter att betala denna "fiktiva" summa och då alla hans tillgångar konfiskerats försattes Douglas

fick rätt 1987. Hennes avdrag beviljades och hon slapp betala arbetsgivaravgifter. Douglas Borg fick via ett anonymt meddelande på sin telefonsvarare reda på att Riksförsäkringsverket gett Alice Timander rätt. Alice Timander var inte arbetsgivare åt Douglas Borg. Efter det försökte han finna den som kunde trycka på de rätta knapparna så att även han, i konsekvensens namn, blev fri från sina skulder.

av Fredrik Runebert

Borg i personlig konkurs den 4 november 1985. Några år tidigare hade Borg för sina sparpengar (90.000 kronor) köpt en veteranbil av märket Bentley SII från 1960. På grund av hälsoskäl och ett stort reparationsbehov överlämnade Borg den 6 juni 1983 sin Bentley till en stiftelse där han och hans mor satt som styrelseledamöter. Stiftelsens uppgift var att reparera vagnen. Då kronofogden trots detta bedömde bilen som Borgs tillgång blev även Bentleyn konfiskerad. Konkursförvaltaren sålde den för 67.000 kronor.

Alice Timander överklagade beslutet att hon var arbetsgivare åt Douglas Borg och

Fick rätt efter 20 år

Idag är Douglas Borg förtidspensionär och mycket bitter mot staten och skattemyndigheterna. Efter en resning i regeringsrätten har han 2001 fått rätt i Länsrätten och Kammarrätten samt 2003 i Regeringsrätten. Skattemyndigheten hade behandlat Douglas Borg felaktigt. För allt fysiskt, psykiskt och ekonomiskt lidande kräver han ett skadestånd på 20 miljoner kronor. Han vill också få tillbaka sin Bentley, vilket dock verkar omöjligt. Extra pikant är uppgiften om att bevisen mot Douglas Borg var försvunna när fallet återigen togs upp i Länsrätten. På julafton (!) hade de brunnit upp. Eldsvådan måste dock ha varit begränsad, eftersom inga andra dokument förstördes och brandkåren aldrig behövde rycka ut.

I sin kamp för upprättelse grep Borg till slut efter halmstrån. Efter att justi-

tieombudsmannen (JO), som granskar offentliganställda tjänstemän, meddelat att de inte kan göra något tog han kontakt med justitieminister Laila Freivalds och statsminister Ingvar Carlsson. De gav artiga men distanserade svar. Politiker kan inte blanda sig i enskilda myndighetsbeslut, eftersom alla medborgare ska ha samma rättigheter. Ingen ska få fördelar av att känna en politiker. Förvaltningsmyndigheter och domstolar ska enligt grundlagen självständigt bedöma de ärenden som ska prövas av dem. Borg försökte få till stånd ett möte med Ingvar Carlsson för att diskutera hans fall för att visa att medborgarrätten inte fungerar i Sverige.

Men Ingvar Carlssons svar var till stora delar citat ur ett förslag (1989) till Socialdemokraternas partiprogram angående demokrati i produktionen, konsumentdemokrati, rättsordning, offentlig förvaltning och kommunalt självstyre.

”Måste skyddas”

Borg tog även kontakt med Moderata samlingspartiet, som svarade på ungefär samma sätt när det gällde politikernas möjligheter att påverka enskilda myndighetsbeslut, men ändå tog själva principfrågan på allvar. Moderaterna lovade att föreslå ett enhetligt rörelsebegrepp inom bland annat skatte- och socialförsäkringslagstiftning. Det ska inte vara möjligt att två myndigheter kommer fram till två olika resultat när det gäller om en person är anställd eller egen företagare. En länsskattemyndighet ska alltså inte kunna komma fram till att det finns ett anställningsförhållande mellan Alice Timander och Douglas Borg, samtidigt som Riksförsäkringsverket kommer fram till att det inte finns något anställningsförhållande!

Petra Gardos (m) har i en riksdagsdebatt den 24 april 2001 tagit upp Douglas Borgs fall för att synliggöra småföretagares rättssäkerhet i Sverige. Hon frågade retoriskt vad Douglas Borg hade kunnat åstadkomma under dessa 18 bortkastade år. Hon citerade Borgs kommentar efter segern i kammarrätten: ”Jag är i dag en människa som blivit bestulen på den bästa tiden i mitt liv. I stället för att ägna kraft och tid åt att bygga upp ett företag har jag brutits ned både fysiskt och psykiskt.”

Moderaterna föreslår att en person inte ska straffas förrän han/hon fällt i sista instans. Petra Gardos sammanfattar det politiska läget så här: ”Människor och

företag i Sverige måste uppenbarligen skyddas mot stat och myndigheter. Detta är ett skrämmande faktum. Varför kan vi då inte enas om att göra något åt saken nu, när alla ändå håller med?” Svaret från Christina Nenes (s) gav ingen större klarhet i frågan förutom att Socialdemokraterna inte anser att småföretagare är mer utsatta för statliga övergrepp än andra grupper, snarare tvärtom.

Kränkning

Lennart Hedqvist (m) tog i en motion till riksdagen 2002 upp ett mål som Skattebetalarnas förening har drivit till Europadomstolen. I den domen slogs det bland annat fast att behandlingen av en näringsidkare som tvingats i konkurs på grund av skattetillägg innan dennes fall har prövats i länsrätten, är att anse som en kränkning av medborgerliga rättigheter. I domen slogs också fast att skattetillägg är att betrakta som ett straff. Lennart Hedqvist anser att dagens situation strider mot detta eftersom det är en myndighet och inte en domstol som utdömer skattetilläggen.

Riksskatteverket har dock kommit fram till att skattetillägg inte strider mot Europakonventionen utan det är enbart alltför lång handläggningstid som gör det. Socialdemokraterna hade i samband med Europadomstolens dom 2002 lovat att lämna fram förslag om en reformering, men har ännu inte gjort det. En regeringsrättsdom som tagit hänsyn till Europadomstolens praxis har gjort att skattemyndigheterna har blivit försiktigare med att försätta företag i konkurs innan de hunnit pröva sitt fall i länsrätten. Detta kan betraktas som en stor seger för Svenskt näringslivs skattejurist Kerstin Nyquist som länge fört en kamp mot dagens skattetillägg.

Moderaterna anser att det finns fog för en sanktionsavgift för dem som lämnat oriktiga uppgifter i deklarationen, men att det ska finnas en beloppsgräns. Moderaterna kräver också att staten lämnar en tidsgaranti till företag som innebär att det maximalt får gå 24 månader från att skattemyndigheten lämnat besked om skattetillägg tills dom avkunnats i sista instans vid överklagande. Moderaterna för även fram ett krav att anstånd med betalning av skatt bör kunna ges generellt om den skattskyldige begär omprövning. Dagens lag om anstånd bygger på presumtion, det vill säga om det finns mycket som tyder på att den skattskyldige har rätt. Moderaterna

vill med andra ord vända på bevisbördan från den skattskyldige till det allmänna.

Det är upp till skattemyndigheterna att visa att överklagan är uppenbart ogrundad och inte den skattskyldiges ansvar att bevisa att det finns grund i överklagan. Anledningen till dessa förslag är att Moderaterna vill förbättra förutsebarheten samt att undvika att anstånd som inte medges leder till betalningsanmärkningar och i värsta fall konkurs.

Minimera riskerna

Douglas Borg har själv ett förslag om en rättssäkerhetsmyndighet för att i framtiden minimera riskerna för att någon annan hamnar i samma situation som han själv. Det är dock oklart vad Borg menar att denna myndighet ska kunna göra. Han föreslår även ett införande av en förvaltningsdomstol. Trots 20 års kamp för sin rätt är Douglas Borg initiativrik och har startat Rättssäkerhetsrådet, som är en ideell verksamhet för att hjälpa människor som hamnat i liknande problem som Borg varit i. Detta är också ett led i Borgs kartläggning av hur vanligt problemet med rättsövergrepp är.

Enligt Borg är det många som ringer till honom om hur de blivit felaktigt behandlade av myndigheter. Att politiker inte kan ta hänsyn till ett enskilt fall är förståeligt, men nog skulle man kunna begära lite mer förståelse från politiker? De som tar problemet på allvar är Moderata samlingspartiet, Skattebetalarnas förening och till viss del Svenskt näringsliv.

Douglas Borg är ett unikt fall. Unikt i den meningen att han faktiskt orkat kämpa sig igenom hela rättsmaskineriet och vunnit i sista instans. Det unika är att han orkat och att han fått en jurist som kunnat arbeta med ärendet år efter år utan att kunna räkna med att få betalt annat än i en avlägsen framtid, när han vunnit det prestigeladdade målet som alla andra ansåg vara utsiktslöst, inte för att Douglas Borg hade fel i sak, utan för att han hade en så formidabel övermakt i form av skattemyndighet och skattedomstolar mot sig.

Hundratals företagare har drabbats av liknande övergrepp som Douglas Borg, men inte haft förmågan och ihärdigheten att kämpa för sin rätt.

Det finns mer att läsa om övergrepp mot företagare på hemsidan <http://www.dnv.se>, klicka på ”Företagarombudsmannen”.

McCarthy, Angleton, Rand enligt Buckley

William F. Buckley, Jr. är inget okänt namn för Contras läsare. Senast kunde man läsa om hans livsverk under temat "Kalla krigets hjältar" i *Contra* 2/2002. Buckley tog initiativet till tidskriften *National Review* (NR), som kom ut med sitt första nummer 1955 och snabbt blev ett samlande organ för USAs högerrörelse. NR var en viktig ideologisk faktor bakom Ronald Reagans seger i presidentvalet i USA och därmed den fria världens seger över kommunismen i det kalla kriget.

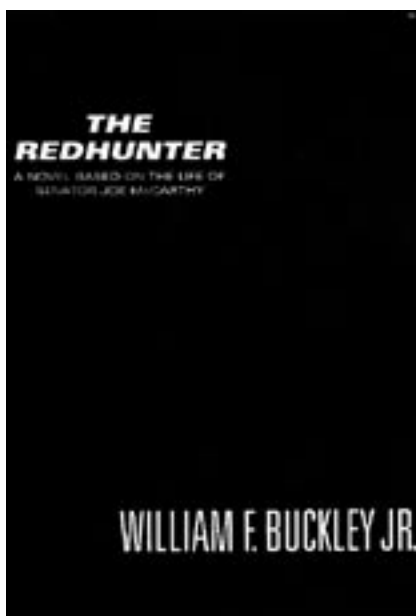
Förutom att vara tidskriftsredaktör har William "Bill" Buckley även ägnat sig åt ett omfattande författarskap. En lång rad böcker, såväl debattinlägg, thrillers som politiska dokumentärromaner, har flödat ur hans penna. Under senare år har den obändigt vitale Buckley kommit ut med ett antal politiska romaner med verklighetsbakgrund, av vilka vi nedan uppmärksammar tre.

☆☆☆ *The Redhunter*

Med *The Redhunter* presenterar Buckley någonting så ovanligt som en balanserad bild av senator Joseph McCarthy, en av de mest hatade personerna i modern västerländsk historia. Av vänstern är han mer avskydd än massmördaren Stalin, ehuru han inte lät avliva en enda människa och naturligtvis inte heller hade vare sig makt eller befogenhet att göra detta.

Buckley kände McCarthy och gav tillsammans med sin svåger L. Brent Bozell 1953 i boken *McCarthy and His Enemies* ett nyanserat stöd för den kontroversielle senatören från Wisconsin. *The Redhunter* är en roman som visserligen omfattar en del påhittade personer och händelser men där det mesta är historiskt autentiskt. Harry Bontecou, kring vilken handlingen kretsar, är dock en fiktiv gestalt och assistent till McCarthy. Han väljer att avgå när senatorns (verkliga) medarbetare Roy Cohn börjar få alltför stor makt över McCarthy. I boken framstår den sistnämnde som en i grunden hygglig människa, som var för snäll – och ofta för full – för att våga avskeda den destruktive Cohn och därmed i praktiken gräva sin egen grav.

Joe McCarthy växte upp i lantlig miljö i Wisconsin och var redan innan han fyllt 20 en framgångsrik hönsuppfödare. Född 1909 examinerades han efter lantbrukssejournen från det jesuitiska Marquette-universitetet i Milwaukee, vilket var ett naturligt skolval om man som McCarthy var katolik av irländsk börd. Efter att ha tjänstgjort som domstolsjurist och därpå som marinsoldat med flygstridsuppgifter i Stilla havs-regionen (därav smeknamnet *Tailgunner Joe*) under Andra världskriget, inledde McCarthy sin unika politiska kar-

riär.

Buckley redogör i sin bok för de olika perioderna i McCarthys liv med den njutbara blandning av precision och ledighet som blivit hans litterära adelsmärke. Beslutet att försöka bli invald i USAs senat fattade McCarthy redan i krigets slutskede, och när han anlände till Washington, D.C. i januari 1947 var han som 38-åring landets yngste senator. Från och med den 9 februari 1950 – president Abraham Lincolns födelsedag – blev han vad amerikanerna kallar *a household name*, ett namn på allas läppar. Det var då han höll ett tal i Wheeling, West Virginia. Som tema hade han valt det kommunistiska hotet mot Förenta staterna. Denna hotbild var allmänt känd efter flera uppmärksammade spionavslöjanden under åren som gått efter krigsslutet. McCarthys republikanske partibroder, kongressmannen Richard Nixon från Kalifornien, hade gjort sig ett namn genom att inom ramen för Representanhusets utskott för

oamerikansk verksamhet se till att utrikes-tjänstemannen Alger Hiss avslöjades som Moskva-trogen kommunist.

Det verkligt kontroversiella med McCarthys tal var att han hävdade att det i State Department (utrikesdepartementet) fanns 57 kommunister; han ändrade sig senare och kom med andra siffror. McCarthy skulle visa sig ha svårt att komma fram med hållbara bevis för sina uppgifter, men att döma av den monstruösa uppmärksamhet Wheeling-talet väckte var kommunistfaran ett ämne som i högsta grad engagerade både politiker och allmänhet. McCarthy fick initialt starkt stöd från högerkretsar inklusive FBI-chefen J. Edgar Hoover men också mothugg.

Ett av senatören mest uppmärksammade utspel var att namnge den respekterade akademikern och Fjärran östern-specialisten Owen Lattimore, professor vid Johns Hopkins-universitetet i Baltimore, Maryland, som agent för Sovjetunionen. Lattimore hade dock ingen direkt anknytning till State Department, och även om det var uppenbart att han hade en prokommunistisk inställning i viktiga utrikesfrågor kunde inte McCarthy leda i bevis att han var agent för Sovjetunionen eller Röda Kina. Det som slutligen tog knäcken på McCarthy var emellertid arméförhören 1954, då McCarthys anklagelser om kommunistisk infiltration i den amerikanska krigsmakten skulle utredas.

Buckley beskriver livfullt hur arméns juridiska ombud, Joseph Welch, krossar McCarthy genom en blandning av juridisk spetsfundighet och betydande skådespelartalanger. Men författaren visar också hur överdrivna somliga av de anklagelser som riktats mot Wisconsin-senatören varit. Ett exempel är de så kallade *Hollywood Ten*, en grupp om tio människor i filmbranschen som påstås ha "fått sina liv förstörda genom McCarthys hetsjakt". Buckley låter

av Tommy Hansson

en av personerna i boken säga:

”Kom förresten ihåg att Hollywood Ten hade sina problem två år innan någon hade hört talas om McCarthy. De tio Hollywood-människor som till slut blev avstängda, några fick till och med fängelsestraff för domstolstrots, var inte folk som hade gått med i en eller annan kommunistisk frontorganisation. De var *kommunister*, k-o-m-m-u-n-i-s-t-e-r, inte bara folk som trodde på förstatligad sjukvård eller ensidig nedrustning eller anti-imperialism... Det var en av Joe McCarthys ironiska bedrifter att det blev nästan omöjligt att under kommande år säga att någon enda person var kommunist, därför att då skulle du anklagas för mccarthyism” (sidan 392).

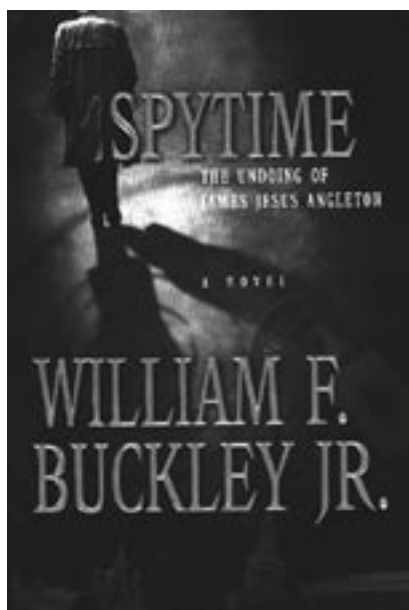
Joe McCarthy blev 1954 skarpt kritiserad av Förenta staternas senat (*censured*) på grund av sitt uppträdande, alltså inte utesluten, som en del tror. Han drog sig i stort tillbaka till privatlivet och gled alltmer in i bourbon-dimmorna. Han avled 1957, blott 48 år gammal. Under de sista åren medarbetade han sporadiskt i William F. Buckley's *National Review*.

William F. Buckley, Jr.: The Redhunter. Little, Brown 1999. 421 sidor.

★★★ Spyttime

I *Spytime* behandlar Buckley en annan av det kalla krigets mest kontroversiella amerikaner, James Jesus Angleton. Denne anses ha grundat USAs moderna contraspionage och gjorde sig känd som en hänsynslös uppspårare och avslöjare av USAs och därmed den fria världens fiender. Angleton blev med åren alltmer besatt av den fixa idén att det dolde sig en kommunistisk förrädare i den amerikanska regeringsadministrationens toppskikt och verkade med fanatisk iver för att avslöja denne. Han kom därvid att liera sig med den knappast mindre fanatiska avhopparen Anatolij Golitsyn, vilket var mindre välbetänkt.

Angleton föddes i Arizona av en mexikansködd mamma och en amerikansk pappa. Det var den förra som begåvade sonen med mellannamnet Jesus, ett inte ovanligt mansnamn i spanskspråkiga länder. Fadern hade bland annat deltagit i den amerikanska arméns jakt på den mexikanske revolutionären Pancho Villa då förra seklet var ungt. Den unge James fick gå i brittisk internatskola och därefter i Yale-universitetet i New Haven,

Connecticut.

När Andra världskriget var ett faktum befanns det att Angletons bakgrund och kvalifikationer gjorde honom väl lämpad för underrättelsearbete i Italien; bland annat talade han italienska flytande. I Angletons arbetsbeskrivning ingick att utrota vilka italienska befattningshavare som var ideologiskt medvetna fascister och därmed anhängare av paktens Mussolini-Hitler, och vilka som följt givna instruktioner utan större entusiasm. De som ingick i den förstnämnda kategorin riskerade avrättning. ”Mitt utredningsarbete resulterade i att inte så få italienare blev avrättade”, skriver Angleton i de partier han är bokens ”jag”, ”men också i att inte så få italienare – som om det inte hade varit för mig skulle ha blivit skjutna – i stället blev internerade tills kriget upphörde” (sidan 5).

I boken låter Bill Buckley också Angleton, under täcknamnet Nicola Paone, ingå i den partisangrupp som grep och sköt ihjäl Benito Mussolini och dennes älskarinna Clara Petacci i Dongo i norra Italien; parets lik hängdes sedan upp och ned på ett torg i Milano.

Som underrättelseman skall Angleton verksamt ha bidragit till att Italien undgick att bli kommunistiskt under några kritiska år närmast efter krigsslutet. Som amerikansk förbindelseman på brittiska ambassaden i Washington blev Angleton vidare inblandad i affären med de brittiska spionerna Kim Philby, Guy Burgess och Donald Maclean (Anthony Blunt och ”femte mannen” John Cairncross avslöjades senare) som hade arbetat för den sovjetiska underrättelsetjänsten KGB sedan 1930-talets början.

Den högtintelligente J.J. Angleton blev omsider högsta chef för Central Intelligence Agency's (CIA) contraspionage. Buckley vägleder läsaren igenom flera dramatiska skeenden, vilka kom att präglade situationen i världen under det kalla kriget: den misslyckade amerikanska invasionen av Grisbukten på Kuba; Östtysklands uppförande av Berlinmuren; det politiska spelet i Mellanöstern; Kubakrisen och så vidare. Det som håller boken samman är interagerandet mellan James Angleton och bokens andra huvudpersoner – den fiktive underrättelsemannen Tony Crespi och den österrikiske ädlingen Hugo Eszterhasy. En för handlingen central roll kreeras av den stammande spionen Kim Philby och dennes turer i det internationellt präglade Beirut, där också Crespi är verksam. Philby gäcker de västliga spionjägarna och lyckas fly till Moskva 1964.

James Jesus Angleton var på många sätt en briljant man men tappade gradvis sin personliga balans och anade till slut konspirationer överallt. Han grämde sig över att de fyra engelska spionerna hade kommit undan och inriktade sig helt och hållet på att avslöja ”den femte mannen” – vilken inte heller kunde gripas. Slutligen såg inte CIA-chefen William Colby annan råd än att entlediga Angleton från dennes post. Bokens avslutande meningar (sidan 305) får anses vara typiska för Angletons sinnesförfattning vid denna tid:

”Angleton visste nu vem den Femte mannen var. Den man som hade avskedat honom. Chefen för Centrala underrättelsetjänsten. Gud hjälpe Amerika, tänkte Angleton och tömde sin drink.”

William F. Buckley, Jr.: Spyttime. Harcourt 2000. 305 sidor.

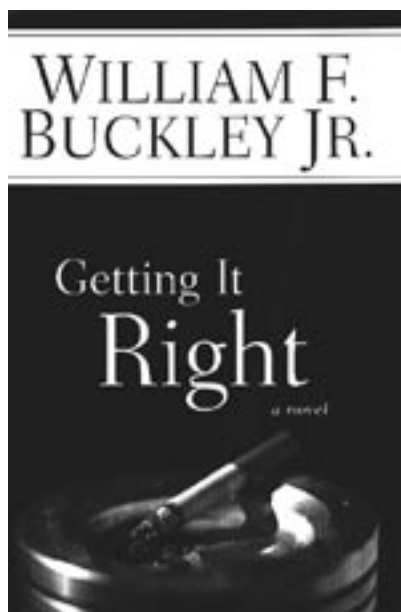
★★★ Getting It Right

Om någon kritik skall riktas mot Buckley's romaner och thrillers så bör den omfatta de något rutinartade kärleksaffärer som är tänkta att förströ läsaren. Det är alltid fråga om en ung, vacker yngling som möter en likaledes ung, vacker kvinna varvid tycke uppstår och diverse övningar i sänghalmen interfolierade med politiska samtal följer. I slutet brukar de unga tu få varandra.

Buckley's senaste dokumentärroman med motiv från det kalla kriget, *Getting It Right*, utgör inget undantag härvidlag. I det här fallet heter ungdomarna Woodroe Raynor och Leonora Goldstein, vilka möts

hösten 1960 vid den kongress då organisationen Young American for Freedom bildades. Detta skedde för övrigt (i boken och i verkligheten) på familjen Buckleys egendom i Sharon, Connecticut. Dessförinnan har läsaren fått ta del av Raynors upplevelser i anslutning till den av kommunismen nedslagna Ungern-revolten hösten 1956. Han hade skickats som Mormon-missionär till Österrike, som ju gränsar till Ungern. Under sina vistelser på andra sidan österrikisk-ungerska gränsen förälskar sig ynglingen i en ungersk tös, som senare dessvärre ansluter sig till den kommunistiska rörelsen. Under flykten från Ungern beskjuts Raynor av kommunisterna. Det är kanske inte särskilt troligt att en ogift Mormon-missionär skulle tumla om i sängen med en person av det motsatta könet – mormonerna har en strikt sexualmoral som begränsar sex till den äkta sängen – men hopp över skaklarna har troligen förekommit.

I början av 1960-talet blir såväl Woodroe som Leonora politiskt aktiva – Woodroe i det passionerat antikommunistiska John Birch Society (JBS), Leonora i Ayn Rand-rörelsen. JBS har hämtat sitt namn efter en ung amerikansk armékapten som sköts ihjäl av kinesiska kommunister på uppdrag i Anhwei-provinsen i Kina den 25 augusti 1945. Rörelsen leddes under sin storhetstid av den dynamiske affärsmannen Robert Welch och var mycket inflytelserik i USA under ett par decennier. En känd medlem var den demokratiska kongressmannen Larry McDonald, som förolyckades 1983 ombord på ett sydkoreanskt passagerarplan som sköts ned av Sovjetunionen. Randrö-

relsen har sin benämning efter den framstående författarinnan Ayn Rand, som flydde till USA från Sovjetunionen och som ledde en mindre skara anhängare med järnhand fram till sin död 1982. Framförallt tre karakteristika utmärker Rand-rörelsen: ideologiskt betingad egoism, prokapitalism och ateism.

Det som gör Buckleys skildring så trovärdig är att han träffade både Welch och Rand. Det var i själva verket han som tog beslutet att som högsta ansvarig för den konservativa rikspolitikaren *National Review* utestänga båda dessa figurer och deras rörelser från den seriösa högerrörelsen. Båda ansågs av Buckley och många andra såsom alltför fanatiskt enkelspåriga. Rand var jämväl omedgörlig ateist, vilket passar illa in både i den konservativa rörelsens

huvudfåra och i det överlag av religiösa värderingar präglade USA. Många ansåg dessutom av Rand led av svårartat storhetsvansinne, då hon och hennes anhängare på fullt allvar ansåg (och anser) att hon var världshistoriens mest framstående filosof efter Aristoteles!

Såväl John Birch Society som Rand-rörelsen (dess anhängare kallar sig "objektivisterna") var utpräglat amerikanska företeelser, även om anhängare förekom(mer) i andra länder. Deras respektive idéer och ledargestalter diskuterades ivrigt i politiska högerkretsar om vi får tro Buckleys skildring – vilket vi nog bör göra – inklusive i kampanjhögkvarteret för den republikanske presidentkandidaten i valet 1964, Barry Goldwater. Om dessa båda rörelser hade fått alltför stort inflytande över USA:s konservativa rörelse och det republikanska partiet så hade högern i USA med all sannolikhet förpassats ut i den amerikanska politikens utmarker för lång tid framöver. Vilket i sin tur hade inneburit att Ronald Reagan aldrig valts till president och den fria världens usikter att vinna det kalla kriget minskats.

Birchrörelsens hjälte i Buckleys skildring (och i verkligheten) var den pensionerade generalen Edwin Walker, som författaren också träffade. Men i likhet med andra gestalter som Buckley skildrar i sina böcker – exempel Joe McCarthy och J.J. Angleton – tappar Walker med tiden det andliga fotfästet för att slutligen flippra ut totalt. Roande inslag i handlingen är att *NR* och Buckley själv skrivs in i handlingen.

Möjligen är *Getting It Right* den mest egenartade av de tre dokumentärromaner av William F. Buckley som här refereras. Det är också den som är mest givande för den som intresserar sig för amerikansk konservatism. Till skillnad från de båda andra skildringarna får *Getting It Right* också ett lyckligt slut: knäppgökarna utmanövreras, eller rättare sagt utmanövreras sig själva.

William F. Buckley, Jr.: Getting It Right. Regnery, 2003. 311 sidor.

Irakiska vakter värre

★ Anställda inom den amerikanska krigsmakten i Irak har med rätta kritiserats för att ha förnedrat och misshandlat fångar i Abu Ghraib-fängelset i Bagdad. När dessa övergrepp blev kända gick den rättsliga processen i USA igång i syfte att lagföra misstänkta individer.

Vad som inte kommit fram på våra svenska och europeiska breddgrader är, att de värsta övergreppen inte utfördes av amerikaner utan av irakiska vakter i det beryktade fängelset. En anställd vid mediebolaget NBC, liksom tidskriften *NewsMax*, har dock uppmärksammat detta. De amerikanska övergreppen rörde sig huvudsakligen om en typ av mental

förnedring som dock icke förorsakade fysiska men. Irakierna i fråga skall ha våldtagit intagna. "De irakiska vakterna deltog uppenbarligen i våldtäkter av kvinnliga fångar och kanske några unga pojkar", rapporterade NBC:s Pentagon-korrespondent Jim Miklaszewski.

Nämnda övergrepp, om det som rapporterats stämmer, har således begåtts av irakiska rekryter som undergått bristfällig utbildning för sysslan som fångvaktare under krigstid. Miklaszewski har även lämnat information om att en av de irakiska vakterna smugglat in vapen i fängelset till en av de intagna, och att smugglaren själv skall ha skjutits till döds vid skottlossning i en cell.

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställts av Tommy Hansson och C.G. Holm. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattning av originalkällan försåvitt inte annat markerats med citationstecken.

Sjöberg i gaylägret

Som bekant inledningstalade Caroline Krook, biskop i Stockholm, vid sensommarens så kallade gay pride-festival i Stockholm. Ett annat uttryck för böglobbyns inbrytning i kristna kretsar var pingstpastorn Stanley Sjöbergs medverkan i ett panelsamtal om homosexualitet och kristendom i samband med festivalen. Bland andra medverkande märktes HomO Hans Ytterberg och prästen Lars Gårdfeldt. Statsrådet Mona Sahlin ledde diskussionen.

Stanley Sjöberg, pastor i Centrumkyrkan i Sundbyberg, framstod under åtskilliga år som en stridbar företrädare för kristen moral sådan den uttrycks i Bibeln. Han är desutom, nog så hedrande, alltjämt en varm anhängare av Israel. I homosexfrågan har Sjöberg dock under senare år tappat sin forna, bibelcentrerade syn och påstår sig numera hylla "toleransens" banér.

Den enda paneldeltagaren som enligt *Contras* källa vände sig mot den homosexuella livsstilen och dess skadeverkningar var redaktör Carin Stenström från tidningen *Världen Idag*.

Du kungen...

Monarkin dyker ofta upp i olika mediasammanhang. En del uppmärksamhet har medlemmen i Moderata ungdomsförbundet (MUF), Maria Malmer, väckt genom att förespråka republik. Hon och andra republikanska debattörer, såsom exempelvis folkpartistiska riksdagsledamoten Birgitta Olsson, brukar peka på ohemula kostnader för att hålla monarkin i gång, men just ingenting tyder på att en svensk republik skulle generera mindre kostnader med dyra presidentvalskampanjer och så vidare. Riksdagsman Henrik S. Järrel konstaterar i tidskriften *Royalisten* (3/04): "En överväldigande majoritet av det svenska folket vill behålla monarkin i nuvarande skick."

Kungafamiljen gör onekligen sitt till för att befästa monarkin i folkdjupet. En betydande insats gjordes i samband med de olympiska spelen i Aten. Det började med att prins Carl Philip som en av flera löpare förde facklan med olympiaelden genom Stockholms gator. Prinsen menade att det var "en stor ära" att få utföra detta värv.

Det fortsatte med kungafamiljens (kung, drottningen, prinsen) närvaro i Aten, där man bland annat hejade fram Jan-Ove Waldner under dennes inspirerade bordtennisspel. När sedan vår konung tog plats i TV-soffan hos Peter Jihde i OS-inslaget "Studio Zorba" fick majestätet finna sig i att

blia duad flera gånger av programledaren, detta emot traditionell etikett.

Kungen verkade dock inte ta illa upp.

Försvaret och MacArthur

Från försvarshåll gör man tappra försök att framställa vårt försvar som litet men vasst, som går i bräschen för nödvändiga reformer såsom jämlikhet mellan könen, öppenhet för invandrare, rättigheter för homosexuella, IT-medvetenhet samt inte minst ökad beredvillighet för internationella så kallade fredsinsatser. Det finns dock visst fog för att se denna marknadsföringsretorik som en rökriddå, ägnad att dölja den minst sagt bekymmersamma verkligheten.

Sanningen torde i stället vara det förhållande som beskrivs av Jan von Konow i nr 1-2 2004 av *Vårdkassen*, medlems- och informationsblad för Förbundet för Sveriges folks försvar: "Ser vi till våra svenska förhållanden befinner vi oss i ett läge ifråga om försvaret, att en nytillträdd överbefälhavare [Håkan Syrén] satts att administrera en försvarsmakt i sönderfall... Det rör sig nämligen om en försvarsmakt som - på egna initiativ - kapat rötterna med det förlutna, då det gäller ideologisk kontinuitet."

Von Konow ägnar artikelns första del åt att peka på exemplet Douglas MacArthur. General MacArthur tillhörde inte den beprövade officerskategori som "lyder order och kniper käft" utan visste att framföra sin oförytterliga mening i olika sammanhang. Som amerikansk armechef 1930-35, påpekar von Konow, hade MacArthur åtskilliga duster med presidenterna Hoover och Roosevelt om armébudgeten. MacArthur insåg, att i tider då Tyskland, Italien och Japan rustade upp och blev allt mer aggressiva i omvärlden måste USA hålla sig stridsberett för att vid behov kunna ingripa militärt.

"Jag rasade, bad, orerade, röt, jag nästan kröp i stoftet för vissa herrar för att få medel till mekanisering och motorisering", citerar artikelförfattaren MacArthur från dennes memoarer som utkom på svenska 1965, ett år efter generalens död. Få amerikanska politiker hade dock vett att bry sig särskilt mycket. Tills MacArthur fick företräde hos president Franklin D. Roosevelt och var frispråkig intill det åtalbaras gräns. Det gjorde effekt. Försvarsministern berömde efteråt MacArthur för att han "räddat armén", och den amerikanska krigsmakten kunde sedan starkt bidra till att rädda världen undan nationalsocialistisk diktatur och japansk

imperialism.

Man skulle givetvis önska, att det funnes svenska militärer med åtminstone bråkdelen av MacArthurs resning och kurage.

No more Moore?

Michael Moore har länge varit vänsterns älskling. Hans böcker har sålt i stora upplagor och filmen "Bowling for Columbine" höjts till skyarna. När "Fahrenheit 9/11" kom höjdes ett stort jubel ur många röda eller åtminstone skära strupar – här kom en rejäl sågning av president Bush. Sedan "Fahrenheit" haft premiär i Sverige har dock entusiasmen dämpats ner betydligt. Visst, ett par kultursidor i de stora tidningarna applåderade. Men på andra håll gjordes tummen ner. I *Expressen* sågades Moores alster exempelvis jäms med fotknölnarna.

Signifikativt för vänsterns besvikelse över "Fahrenheit" var ett telefonsamtal, varav en av *Contras* medarbetare råkade höra följande avsnitt:

–Har du sett Moores film? Jaha. Jag måste säga att jag blev väldigt besviken, lång och tråkig var den. Tyvärr.

Den som yttrade sig så är en svensk skribent och kritiker, verksam på flera plan inom kulturlivet och garanterat vänsterinriktad. För personen i fråga är George W. Bush inkarnationen av ondskefull amerikansk-kapitalistisk imperialism.

Kanske snart dags för svensk vänster att mynta devisen *No more Moore*. Men det finns ju andra Messias-gestalter att tillgå, exempelvis den knappast mindre pompöse Oliver Stone som hyllades för sitt gisslande av det "amerikanska etablissemangen" på Stockholms filmfestival.

Människan Wallenberg

På Judiska museet i Stockholm pågår under året en utställning om den svenske hjälten Raoul Wallenberg, den tillförordnade svenske legationssekreteraren i Budapest som i Andra världskrigets slutskede räddade tiotusentals ungerska judar undan nazisterna genom att, assisterad av sina medarbetare, utfärda svenska så kallade skyddspass. Utställningen, som heter *Raoul Wallenberg – one man can make a difference* – är inrymd i ett separat rum inom museets väggar och består huvudsakligen av skärmar med uppförstorade foton utgående från Wallenbergs liv och gärning. Såväl akustiska som visuella komplement fullständigar bilden av Wallenberg.

Raoul Wallenberg-monumentet vid Nybroplan i Stockholm. Snart kommer även ett Wallenberg-oratorium att uruppföras. (Foto: Tommy Hansson)

Man kan tycka att Raoul Wallenberg redan är alltför välkänd i vårt land för att en utställning om honom av aktuellt slag skall kunna tillföra något nytt. Det stämmer kanske. Ändå bör vi ofta påminnas om denne märklige man, vars gängliga gestalt möter oss på en av skärmbilderna med ett – verkligt – skrivbord med telefon av samtida modell i förgrunden. Andra utställningsbilder/fotomontage anknuter till Wallenbergs hemmahörighet i finansfamiljen Wallenberg och till hans yngre dagar som glad student. Naturligtvis finns där även motiv hämtade från det kaos som rådde i Budapest 1944 med ungerska judar som förtvivlat sökte undkomma dödspatrullerna bestående av såväl tyskar som inhemska pilkorsare.

Museibladet – nyhetsbrev från Judiska museets vänförening – publicerade i nummer 1 2004 ett tal som hölls av ungraren Pál Forgács vid en galakonsert till minne av den då försvunne Raoul Wallenberg i Budapest den 26 juni 1946. Forgács framhöll bland annat om människan Raoul Wallenberg:

"Han hade en egenartad livsstil, Raoul Wallenberg. Hans tyska språk lät underligt, någon sorts affärsjargong från andra sidan havet som ändå passade honom på ett underligt sätt, precis som hans vindtygsjaka och hans mjuka filthatt, eller senare den gråa stålhelmen och sovsäcken... De flesta förstod honom inte. Hans medarbetare, även de outtröttligaste, kämpade sin egen kamp för sina vänner, för sina medmänniskor, tvingade att kämpa... Men varför kämpade Wallenberg?"

Vad förde honom hit, tvärs över halva jordklotet, från ett liv som var så helt annorlunda, in i detta mördande, apokalyptiska virrvarr. Vilken stämma kallade honom?

Det var hans eget samvetes röst, en kraft, som finns och funnits i alla hjärtan, men som för länge sedan försvunnit ur tiden och kanske blott lever kvar i legenden..."

Utställningen kommer att finnas kvar på Judiska museet året ut och kommer därefter att skickas vidare till Lunds Kulturhistoriska museum (Kulturen). Den 27/11 planeras vidare uppförandet av ett Raoul Wallenberg-oratorium på Judiska museet.

Spolingen Fridolin

Gustav Fridolin, miljöpartiets unge riksdagsman är bland annat erngagerad mot Israel i Palestina-konflikten. Därför var det ingen tillfällighet att han av KPML(r)s ungdomsförbund "Revolutionärkommunistisk ungdom" i Göteborg inbjöds att tala vid en konferens som hyllade den terrorism som syftar till Israels utplåning. Fridolin tvingades dock lämna återbud, förebärande pågående budgetförhandlingar som skäl. En annan prominent gäst som svek de arma ungrevolutionärerna var gamla flygplanskaperskan Leila Khaled. Om vi inte missminner oss var det hon som klarade livhanken vid en israelisk stormning av ett kapat flygplan därför att hon satt på toaletten.

Vi misstänker dock att Fridolin återkommer i revolutionära sammanhang med tanke på att han är en oerfaren spoling som lyfts fram i politiken mest därför att han är ung, ser ut som en svärmorsdröm och har ett välsmort munläder – omdöme tillhör däremot inte hans starkaste sidor.

UTLANDS-NYTT

Förvrängd abortdebatt

Abort är, till skillnad från i Sverige, alltså en central politisk fråga i USA. Här hemma vågar numera inte ens Kristdemokraterna (eller kanske man skall säga särskilt inte Kristdemokraterna) ta i abortfrågan ens med tång, även om måhända enstaka kristdemokrater fortfarande gör tappra försök att yttra sin mening (vilket inte främjar deras politiska karriärer).

I USA har president George W. Bush ådragit sig abortetablissemangets samlade vrede genom att föreslå att abortmetoden "partial-birth abortion" (abort som delvis är en födelse) skall förbjudas. Det är lätt att förstå Bushs och hans meningsfränders inställning. Abortmetoden ifråga utförs i ett sent skede av havandeskapet och går till så, att den ansvarige läkaren när större delen av barnet befinner sig utanför moderssköttet punkterar barnets skallben med en sax eller annat vasst instrument och därmed "dammsuger" ut hjärnan. Motivet till detta häpnadsväckande barbari förklaras av abortvännerna vara att sådana metoder är nödvändiga när det gäller att rädda moderns liv, eller i syfte att avliva ett barn som annars skulle födas med defekter.

För att pröva hållbarheten i sådana argument begärde jurister från Bush-administrationen in medicinska journaler från sjukhus som tillämpar ifrågavarande abortmetod; sjukhusen kunde, om de ville,

avlägsna patienternas personuppgifter från journalerna för att förhindra identifiering. Chicago Memorial Hospital, för att ta ett exempel, vägrade emellertid inkomma med de begärda handlingarna under allehanda förevändningar och gick samtidigt till domstol för att slippa efterkomma regeringens anmodan. Domaren i aktuell domstol, Chicago lower federal court, valde att gå på sjukhusets linje och hänvisade till ett tidigare obekant "abortion records"-privilegium. Regeringen drev frågan vidare, men kontentan av de följande turerna blev likväl att handlingarna inte lämnades ut.

På här ovan angivet sätt fortsätter det amerikanska rättssystemet att trotsa president Bushs och den republikanska administrationens lagförslag. De officiella motiveringarna är medicinska, men den verkliga roten till problemet är politisk. Den feministiskt kontrollerade abortlobbyn – som något förskönande betecknar sig som "pro-choice" (för moderns valmöjlighet) – har sedan det beryktade rättsfallet *Roe vs. Wade* 1973 mutat in abortfrågan helt enligt egna villkor och sålunda förvrängt hela debatten så att till och med avskyvärda tillvägagångssätt som "partial-birth abortion" tillämpas frekvent, och får en allt mer prominent plats i medicin högskolornas undervisning.

Ett tecken på snedvridningen är det orwellska nyspråk som abortlobbyn infört.

I stället för adekvata uttryck som "barnamord" eller "avlivande av fullgångna foster" (som partial-birth abortion i realiteten är) talar läkarna om "intact dilation and evacuation". När det gäller metodiken – där det delvis födda barnets skalle krossas och hjärnan avlägsnas – talas det om att man "reducerat det fetala kraniet" i syfte att "fullständiga nedkomsten". En läkare, som citeras i en artikel i *National Review* (12 juli 2004), beskrev hur han vid aborten "separerat" det "fetala kraniet" från kroppen. Vilket naturligtvis låter något mer neutralt än att beskriva ingreppet med ett mer förståeligt ordval: att han halshuggit ett delvis framfött barn med hjälp av en sax!

Ordvalet tycks vara av central betydelse för de tongivande krafter som verkar för lagenligheten i att ta livet av nästan födda barn. Och varför uttala ordet "abort" när man kan tala om att "avsluta ett havandeskap"?

Reagan på sedel?

Efter Ronald Reagans död i somras fick de krafter som vill göra the Gipper till motiv på tiodollarssedlarna ny vind i seglen. Den nuvarande sedeln av denna valör har grundlagsfadern Alexander Hamilton som blickfång. Hamilton gjorde onekligen den nya republiken i Nordamerika stora tjänster genom att författa the Federalist Papers, spökskriva George Washingtons avskedstal och rädda Amerika från en gigantisk stats-skuld och förtjänar onekligen att äras. Få förnekar dock numera att detsamma, och sannolikt i än högre grad, gäller Ronald Reagan – som bland annat lade grunden till den fria världens seger i Kalla kriget, fick USAs ekonomi på förfötter vilket ledde till ekonomisk uppgång över hela världen och inte minst genom sin optimistiska personlighet och förmåga att projicera denna på det amerikanska folket skapade en ny anda i USA.

Men det finns också andra alternativ möjligheter att hylla Reagan, som *National Review* påpekat. Exempelvis genom att riksbanken i USA gav ut en ny guldmüntvalör med Reagans nuna på. Äras den som äras bör!

Flyktingar från norr

468 nordkoreanska flyktingar anlände i början av augusti till Incheon International Airport i Sydkorea. Det innebar slutet på en extremt lång resa från Nordkorea till Kina och därifrån vidare genom Sydostasien till

Sydkorea. Med ankomsten av dessa människor på flykt undan kommunistdiktaturen i Nordkorea uppgick antalet flyktingar som anlänt till Sydkorea under innevarande år till 1281, vilket är i paritet med hela föregående års flyktingantal.

Att människor söker fly från Nordkorea är naturligtvis föga överraskande. Förutom det stenhårda stalinistiska förtrycket i Kim Jong-ils rike, där hundratusentals människor försmäktar i koncentrationsläger, har landet upprepade gånger drabbats av missväxt med åtföljande hungerkatastrofer. Internationella hjälpsändningar har till stor del rekviderats av det politiska och militära ledarskiktet. Flyktingar har i regel först överskridit floderna Tumen eller Jalu på gränsen till Kina, ett land som inte erkänner dessa människor som flyktingar och i enlighet med avtal med Nordkorea har förbundit sig att skicka tillbaka dem till Nordkorea och en så gott som säker undergång. Att det emellertid finns möjligheter att ändå fly från Nordkorea via Kina visar den under senare år allt stridare strömmen flyktingar.

Också för Sydkorea innebär de ökande antalet flyktingar en börda, eftersom flyktingarna skall ha någonstans att bo och ekonomiska medel att röra sig med. Regeringen i Seoul har exempelvis förutskickat att man från januari nästa år kommer att skära ned flyktingarnas återbosättningsbidrag med 40 procent. Antalet flyktingar under senare år skall sättas i relation till att till tidigt 1990-tal färre än tio personer kom in från Nordkorea varje år. De flesta var soldater som flydde genom den demilitariserade zonen vid 38:e breddgraden, politiska oliktänkande och misstänkta spioner. Så småningom började hela familjer, ofta i tre generationer, fly från norr till söder, något som blivit allt vanligare.

(Korea Now, Seoul)

Guantanamofånge vill slåss i Tjetjenien

Den frisläppte danske Guantanamofånge Slimane Hadj Abderahmane har tröttnat på Danmark. Han vill istället åka till Tjetjenien och slåss för muslimerna. Han har förklarat att den danske statsministern och försvarsministern är legitima militära mål och alltså kan skjutas av muslimska soldater. Dock har han, pressad av TV-intervjuare och kanske i insikt om att stämpling till mord kan placera honom i danskt fängelse, sagt att han inte tänker göra det själv.

Försvarsminister Søren Gade förklarade att han tyckte att det var groteskt att Slimane anser det vara rätt att slå ihjäl regeringen, som använt mycket pengar och krafter på att få hem honom.

Slimane, som ursprungligen är från Algeriet, skrev under ett dokument innan han släpptes från Kuba att han inte mer skulle delta i strid. Det dokumentet struntar han nu helt i.

Den australiensiska regeringen hade en annan syn på Guantanamo-fångarna än Danmark och Sverige. USA krävde nämligen inte bara att den frisläppte fången skulle skriva under ett dokument, utan också att det mottagande landets regering skulle gå i god för att fången inte skulle utgöra ett problem i framtiden. Den australiensiske justitiekanslern Phillip Ruddock vägrade att gå i god för två australiensiska medborgare på Guantanamo: "Eftersom lagen inte gör det möjligt att gripa de två i Australien, trots deras anknytning till al-Qaida, har den australiensiska regeringen bett den amerikanska regeringen att avstå från att skicka de australiensiska medborgarna Hicks och Habib till Australien".

Den svenska regeringen har som bekant satsat hårt på att få svenske medborgaren Mehdi Mohammed Ghezali återsänd till Sverige. Ghezali har en hel del att förklara, vilket han inte gjort. Han har hittills under hela sitt liv levt på de svenska skattebetalarnas bekostnad, utom det knappa år då han satt i portugisiskt fängelse misstänkt för rån och de två år då amerikanerna bjöd på uppehälle i Guantanamo.

Han hävdar att han befann sig i Jalalabad och lekte med lokalbefolkningens barn, medan han i själva verket greps av pakistansk lokalbefolkning på andra sidan de svärgenomträngliga och väglösa Tora Bora-bergen (upp emot 4000 meter i bergspassen). Om han, som han sa till media, önskade komma undan striderna hade han kunnat ta landsvägen från Jalalabad till Khyber-passet (drygt 1000 meter) vid pakistanska gränsen. Dit var det 5 mil från Jalalabad. Istället tog han sig den fyra gånger så långa vägen över Tora Bora-bergen, just där al-Qaidas militära styrkor var koncentrerade.

Mehdi Muhammed Ghezali reste från Örebro till London för att skaffa andlig ledning från Omar Bakri, den muslimske ledare från Syrien som blivit utslängd från sin egen moské i London på grund av sin

extremistiska inställning. I samband med gisslandramat i den sydossetiska staden Beslan förklarade Bakri i en intervju i *Sunday Telegraph* att det var fullt rimligt att ta kvinnor och barn som gisslan som hämnd för de oförrätter som brittiska muslimer utsatts för. Däremot tyckte Bakri inte att man skulle skjuta kvinnor och barn oprovcerat, däremot kunde ju en och annan dödas under eldstrid. Bakri, som utvisades från Saudiarabien (!), men fått uppehållstillstånd i England, gav sin intervju inför den konferens han ordnat för att "fira" massmorden den 11 september 2001.

Bakri skyllde också de tjetjenska terroristernas mord på 350 personer (varav hälften barn) i skolan i Beslan på ryssarna!

Brotten i New York färre än under de senaste trettio åren

För något decennium var New York känt för sin höga brottslighet. Idag är New York en av världens absolut säkraste storstäder. Under 2003 var brottsligheten den lägsta sedan den började mätas 1973.

Våldsbrotten har under de senaste tio åren minskat med 55 procent, stölderna med 49 procent. För ett decennium sedan begicks 319 egendomsbrott per 1000 invånare, medan siffran nu är nere på 163. Det går alltså i snitt mer än sex år innan en New York-bo råkar ut för ett brott.

Nedgången i brottsligheten kom samtidigt som New York-polisen genomgick en radikal förändring. Från att, som den svenska polisen, bara reagera på larmsamtal från allmänheten gick man över till att bygga upp nära personliga kontakter med befolkningen i de olika stadsdelarna – poliser avdelades för att lära känna fotbollstränare, barägare, danslärare, präster, skollärare och andra nyckelpersoner ute i stadsdelarna. Samtidigt byggdes ett sofistikerat statistiksystem upp som med en dags eftersläpning kunde identifiera förändringar i brottsligheten på kvartersnivå. Lyste den röda lampan ryckte man ut och misslyckades stadsdelens lokala poliskår att få bukt på en brottsvåg fick chefen och hans närmaste omgående andra och mindre kvalificerade arbeten.

Idag är brottsligheten i New York långt under motsvarande tal i Stockholm.

Mytbildningen kring växthuseffekten

I den tredje och avslutande artikeln om miljöfanatikernas tvivelaktiga teorier och verksamhet, utgående från Lance Kennedys uppmärksammade debattbok *Ecomyth. Challenging the dogmas and ideology of the international 'green' movement* (Dumore Press Ltd. Nya Zeeland 2003), har turen kommit till opinionsbildningen kring "den globala uppvärmningen".

★★★ Miljörelsens representanter tröttnar sällan på att upprepa, att vår jord ständigt blir varmare. Utifrån ett visst perspektiv har de rätt. För 400 år sedan, då den så kallade lilla istiden gjorde sig gällande i stora delar av världen, var det väsentligt kallare på de flesta håll jämfört med hur det är i dag. Efter 1600-talets slut har världen som helhet betraktad blivit varmare. Detta är långt ifrån någon katastrof, eftersom det numera är möjligt för människor att bebo delar av världen som tidigare var klart ogästvänliga till följd av den besvärande kylan.

Faktum är emellertid, att världsklimatet har åkt litet berg- och dalbana. För Sveriges del kan detta illustreras med hjälp av ett citat ur boken *Bohuslän*, utgiven av Bilda förlag 2004 (sidan 48): "När bronsåldern övergick i järnålder, dvs. ungefär 500 f. Kr., förändrades klimatet; det blev betydligt kyligare och råare. Boskapen kunde inte längre gå ute hela året utan måste vinterstallas. Vinterfoder behövdes och därmed blev slåttermarker allt viktigare."

Under bronsåldern hade Skandinavien dåvarande befolkning levt i ett klimat som

liknade det som i dag finns i Medelhavsländerna eller till och med i Nordafrika. När järnåldern inleddes blev det väsentligt kallare. Omkring 1500 år senare inträdde en ny klimatförändring – när vikingatiden upphörde omkring år 1000 blev det åter mildare. 500-600 år senare inträffade ovan nämnda klimatförändring som varade i ungefär 100 år.

Det här vet vi

En sak är alldeles klar: gångna tiders klimatsvängningar har skett utan mänsklig påverkan. Det har inte existerat några industrier som spytt ut avgaser eller andra ämnen som ens teoretiskt kunnat påverka klimatet.

Vad vet vi? Lance Kennedy ställer upp dessa punkter i sin bok (sidan 157-158):

- Vattenånga, koldioxid, metan och vissa andra ämnen i vår atmosfär fungerar som värmeisolatorer. Deras närvaro i jordatmosfären leder till att värme hålls kvar. En ökning av dessa ämnen kommer nästan säkert att medföra att mer värme hålls kvar. Det bör framhållas, menar Kennedy, att vattenånga står för drygt 99 procent av

den isolerande effekten.

- Koldioxid är den andra viktigaste värmeisolatorn och har ökat med 30 procent under det sista århundradet; koldioxidnivån fortsätter dessutom att öka. Detta har lett till en ökning av den isolerande effekten om 0,22 procent.

- Ökningen av den värmeisolerande effekten beror på mänsklig verksamhet, huvudsakligen förbränning av fossila

av Tommy Hansson

bränslen.

- En motsatt utveckling avlägsnar koldioxid från atmosfären, detta till följd av ökad växtlighet, mineralabsorption och upptag i världshaven. Denna utveckling är dock ännu så länge inte så snabb som de ökade mängder koldioxid atmosfären tillförs.

- Världen befinner sig i en långsiktig uppvärmningscykel med mycket långsamt ökande temperaturer från den senaste istiden, som slutade för omkring 10 000 år sedan.

- Inom ramen för varje temperaturcykel förekommer det smärre cykler – som kan gå i endera riktningen; som nämnts ovan började det exempelvis bli varmare runt år 1000 med milda vintrar och ökande skördar. Runt 1500–1600 var temperaturen däremot på nedgående igen, innan temperaturerna åter sköt i höjden. Men också inom ramen för den nuvarande "uppvärmningsperioden" har det förekommit kallare perioder – i slutet på 1930- och början på 1940-talet förekom "fimbulvintrar" med ner emot 40 minusgrader också i de mellersta och södra delarna av Sverige.

Också under senare år har vintrarna stundtals varit isande kalla på sina håll, vilket lett till att människor frusit ihjäl.

Istid eller uppvärmning?

Om "växthusgaser" orsakade av mänskliga aktiviteter skulle utgöra den viktigaste av de faktorer som påverkar klimatet, så torde den slutsats som har dragits av stora delar av miljörelsen samt en del klimatforskare

– Jag sa ju att det blir regn när man dödar spindlar! säger häxfiguren med hatt till sin partner på hustaket i denna skämtteckning hämtad ur Lance Kennedys bok.

– att det är mänsklig verksamhet som gör klimatet varmare – vara riktig. Problemet är bara, att växthusgaser som uppstår genom konsumtion av fossila bränslen och annan mänsklig aktivitet svarar för blott 0,3 procent av den totala effekten. Som framgår av ovanstående redovisning är det dock vattenånga som till överväldigande del förorsakar uppvärmningseffekten. Om denna vattenånga till någon betydande del skulle vara åstadkommen av människohänder så har detta inte på något sätt framgått av de klimatstudier som hittills dags gjorts.

Det brukar hävdas att glaciärsmältning är en av de pålitligaste indikatorerna på att en global uppvärmning faktiskt förekommer. Franz Josef-glaciären i Nya Zeeland har emellertid konstaterats vara på tillbakagång vad gäller isvolym sedan 1750, vilket skulle betyda att klimatförändringen började cirka 100 år innan de koldioxidutsläpp som bevisligen är en följd av mänsklig verksamhet började!

På 1970-talet tenderade temperaturnivåerna i de mätningar som gjordes att sjunka betydligt. Detta ledde till att den inflytelserika tidskriften *Time* 1972 kände sig föranlåten att förutskicka en ”kommande istid”. Några av de forskare som numera förutser att jordklotet inom överskådlig tid kommer att förvandlas mer eller mindre till öken, siade på 1970-talet om en snart förestående istid – det gäller tydligen att vara helgarderad... Orsaken till den nära förestående istiden förklarades vara ”människoframkallade föroreningar som överskuggade solen”. Samma påstående gjordes i *New Scientist* den 16 december 2002.

På 1990-talet indikerade mätningar på marken däremot en genomsnittlig uppgång i temperaturerna på jorden. Om man slår ut de mätningar som gjorts under hela 1900-talet kan man också konstatera, att temperaturen i genomsnitt stigit med 0,7 grader på 100 år. Orsaken härtill, om man får tro vissa forskare och miljöengagerade, är ”människoframkallade föroreningar som framkallar en växthuseffekt”.

Frågan blir: Hur kan samma orsak ge upphov till rakt motsatta verkningar?

Ingen ökning

Forskaren och ingenjören Peter Toyne har kommit fram till en plausibel förklaring till undersökningar som påvisar en betydande uppvärmningseffekt till följd av mänskliga aktiviteter. Den består i att de flesta meteorologiska mätstationer är

Läs skräckvisionen Det gröna Sverige!

Den skräckfyllda framtidssatiren Det gröna Sverige av Tommy Hansson ger en osminkad bild av miljörelsen. Läs den angelägna skildringen!

★ *Contra* intar utifrån en optimistisk syn på vetenskapens och teknikens möjligheter att skapa en dräglig tillvaro för jordens befolkning en kritisk hållning till den etablerade miljörelsen, som ofta hemfaller till orealistiska domedagsprofetior och skräckpropaganda. Ett led i denna opinionsbildning har varit utgivandet av Tommy Hanssons satiriska framtidssatir i Orwells, Huxleys och Strindbergs efterföljd. *Det gröna Sverige* (*Contra* 1998, 176 sidor). I boken har Miljöpartiet tagit makten i Sverige, som med järnhand styrs av ”trygghetsministern” Gudrun Bjurvall. En motståndsrörelse under ledning av före detta diplomaten, den excentriske baronen Vilhelm Stormcrantz, sätter dock käppar i hjulen för den gröna terrorregimen...

Boken kan beställas för specialpris direkt från Stiftelsen *Contra*, postgiro 85 95 89-4, 150,- inklusive alla kostnader. Eller beställ den via bokhandeln.

belägna vid flygplatser eller i större städer. Det är väl känt att temperaturen på sådana platser tenderar att vara något högre än på andra platser. Och om en flygplats eller större stad expanderar, så ökar också temperaturen i motsvarande grad. Om denna observation är riktig, så borde det innebära att mätningar som görs utanför flygplatser och städer tenderar att visa något lägre temperaturer.

Moderna rön stöder också sådana hypoteser. John Daly, bosatt på Tasmanien, tillhör de forskare som anser att den globala uppvärmningen har överdrivits. Hans studier, emanerande från mätningar i landsbygdsområdena jorden runt, visar ingen mätbar temperaturökning under

tidsperioder från 50 till 150 år. Ännu tillförlitligare rön kommer från mätningar av förhållanden i icke-urbana områden gjorda via satellit. Sådana har varit tillgängliga från 1979 och tyder icke på någon märkbar temperaturökning. Doktor John Christy vid University of Alabama har studerat data under mer än 30 år och kommit fram till att de är pålitliga – någon märkbar temperaturökning kan inte konstateras.

”Vad vi funnit i våra satellitmätningar”, konstaterar Christy i en intervju som redovisas av Kennedy på sidan 160, ”vilka inkluderar varje del av jorden som är föremål för temperaturmätningar, är att perioden från 1979 till 1997 inte visar någon som helst vare sig uppvärmning

eller avkylning”.

Den konstaterade uppvärmningen under 1990-talet ligger väl inom ramen för de naturliga skiftningar som uppträtt under mänsklighetens historia. Den allra varmaste tidsperioden härvidlag anses ha inträffat för cirka 5000 år sedan, då temperaturen genomsnittligen var 2 grader Celsius varmare än vad fallet är i dag. För 3000 år sedan var det kallare. Och när vikingarna anlände till Grönland omkring år 1000 efter Kristus var klimatet betydligt gästvänligare än nu, då inlandsisen breder ut sig över större delen av ön och bara lämnar korta partier av kusterna beboeliga.

Osäkra datoranalyser

Av ovanstående torde ha framgått att det finns vitt skilda uppfattningar om temperaturutvecklingen på jordytan. Den mest extrema uppfattningen står Greenpeace för – den att den globala uppvärmningen är ett oomtvistligt faktum som kräver omedelbara – och mycket kostnadskrävande – kraftåtgärder. Vad som är viktigt att ha klart för sig är att flertalet förutsägelser om global upphettning är helt och hållet baserade på datorframställda kalkyler. Problemet är att få med alla relevanta faktorer i de aktuella datorkalkylerna och dessutom göra en korrekt avvägning mellan dessa!

Datorkörningar som beställs fram av olika grenar av miljörelsen är knappast ägnade att ge en trovärdig bild av framtiden. Svavelutsläpp i miljön (inklusive från vissa havsalger), exempelvis, utgör en avkylande faktor vilket företagna datoranalyser också visar. Frågan är vidare hur man skall se på företeelser som solaktiviteter, jordens ändrade omloppsbanan och lutning, vulkaniska aktiviteter, världshavens absorption av koldioxid etcetera. Avskogning anses av många till exempel öka mängden av växthusgaser. Samtidigt ökar det emellertid också jordens albedo, det vill säga den mängd ljus (från solen) som jorden reflekterar tillbaka ut i världsrymden; följden borde bli att jordvärmen sjunker. Avskogningen, om detta nu är ett entydigt fenomen – inte alla bedömare är överens om detta – bidrar också till att öka den kvantitet stoft som blåser ut i atmosfären, något som också drar hetta bort från planeten.

”Havsisen runt Antarktis växer”, konstaterar Lance Kennedy (sidan 162), ”med en ökning om 200 000 kvadratkilometer under de senaste 20 åren. Detta tas av somliga som bevis för global uppvärmning – värmen skapar ökad luftfuktighet, resulterande i

större snömängder där det är kallt. Vad som än är orsaken blir resultatet en ytterligare tillväxt av jordens albedo, reflekterande ännu mer värme ut i rymden.”

Detta, menar författaren, leder till tydliga avkylningseffekter. Vilket i sin tur visar, att ett och samma fenomen kan tolkas helt olika beroende på den tolkandes inställning.

Miljöaktivister och deras meningsfränder i forskarvärlden hänvisar ofta till den så kallade försiktighetsprincipen: även om vi inte vet säkert om en viss företeelse leder till ökad upphettning på jorden, måste vi ändå vidta alla åtgärder vi kan för att motverka den eventuella uppvärmningen – ”för säkerhets skull”.

Men är det rätt väg att gå?

Ny teknik

Den danske forskaren Bjørn Lomborg, som väckt internationell uppmärksamhet med sin kritiska exposé av miljörelsen (på engelska med titeln *The Skeptical Environmentalist*), menar att priset för att genomföra miljörelsens krav är orimligt högt. Han uppskattar exempelvis att de åtgärder som stipuleras i det internationella Kyotoavtalet skulle kräva en kostnad av fem biljoner US dollar (cirka 40 biljoner kronor) över en hundraårsperiod. Ändå är det inte troligt att dessa kostnader skulle förslå långt när det gäller att hejda den globala uppvärmning som kalkylerats fram i vissa datoranalyser. De verkliga kostnaderna skulle i själva verket slå hårt mot jordens fattiga folk.

”För 200 miljarder US dollar”, menar Lomborg, ”vilket det kostar att implementera Kyotoavtalet under ett år, skulle man kunde förse var och en med varaktigt rent dricksvatten. Detta skulle rädda två miljoner människor från att dö och en halv miljard människor att bli allvarligt sjuka varje år” (citerat på sidan 163 i Kennedys bok).

Vad miljöknäppisarna ofta inte räknar med är den nya teknik som ständigt utvecklas och som otvivelaktigt kommer att lösa de flesta av dagens allvarliga miljöproblem (ty att sådana finns förnekar ingen). Mot den bakgrunden förefaller det föga fruktbart att genomföra drakoniska miljölagar som, i fall de genomförs, kommer att förpesta tillvaron för otaliga människor världen över. När det gäller den fråga som redovisas i denna artikel – den om den globala uppvärmningen – råder stor osäkerhet om den finns eller inte. Det är ställt

utom allt tvivel att jordens medeltemperatur har genomgått såväl upp- som nedgångar under historiens lopp och att temperaturen gick upp marginellt under 1900-talet. Det finns dock tecken som visar att vi så här i början av det 21:a århundradet är på väg in i en ny avkylningsperiod.

Vi ger Lance Kennedy sista ordet (sidan 167):

”Det enda ansvarfulla att göra är att vänta, och att fortsätta att forska, både vad beträffar nya sätt att generera och lagra energi och att försöka få fram vad som verkligen händer.”

Lindh's palmefiering

★ Mordet på Olof Palme 1986 gav upphov till en helgonmyt, vilken även om den flagnat något alltjämt lever kvar. Efter det brutala mordet på utrikesminister Anna Lindh 2003 uppstod en liknande myt. Den till synes ganska kyliga Lindh beskrevs plötsligt som en varm och otadlig människa.

Helgonbilden av Lindh slog ut i full blom kring årsdagen av hennes död den 11 september, icke minst i SVT-programmet ”Vår älskade Anna” med den efterlevande maken, landshövding Bo Holmberg, i centrum.

Omvärldsanalytikern Peter Wennblad påpekade i en debattartikel i *Expressen* den 10/9 att såväl PR-byråer som minnesfonder med (s)-anknytning gör sig en rejäl hacka på palmefieringen av Lindh.

Ytterligare ett utslag av den alltmer kvalmiga Lindh-kulten var Dramatenchefen Staffan W. Holms refusering av en förhandsbeställd pjäs om Lindh-mordet av Lukas Moodysson, planerad att sättas upp på Dramaten-scenen Elverket. Moodysson hade ofint nog ifrågasatt glorifieringen av Lindh och kritiserat hennes utrikespolitik!

Låt oss gärna sörja medmänniskan Anna Lindh. Minns dock att hon var ett slags ”Palme light” med en exempelvis ganska hårdfört negativ inställning till staten Israel.

Tommy Hansson

Himmelrike med förhinder

Socialismen representerar den materialistiskt disponerade människans vision om ett himmelrike på jorden. Föreställningen att ett detaljreglerat samhälle skall kunna skapa perfekta förutsättningar för ett mänskligt liv är antagligen lika gammal som mänskligheten själv. Ändå brukar socialistiska ideologer i vår egen tid hävda att just deras variant av socialism innebär en mänsklig höjdpunkt.

Om detta ämne har Joshua Muravchik, amerikansk samhällsforskare med ett förflutet som socialist, skrivit en bok som heter *Heaven on Earth. The Rise and Fall of Socialism*.

★★★ Muravchiks arbete utgår från ett citat av den judiske socialisten och sionisten Moses Hess, en av Karl Marx viktigaste uppbackare i den senares ungdom, vilken skrivit: "Den kristne... föreställer sig människoartens bättre framtid... inom ramen för himmelsk glädje... Vi [socialister], å andra sidan, kommer att få denna himmel på jorden." (Moses Hess: *A Communist Confession of Faith*, 1846).

Visionen om ett rättfärdighetens rike på jorden utan gudomlig sanktion blev påtaglig med Franska revolutionen 1789, vilken byggde på den franska upplysningsfilosofins sekulära idéer i allmänhet och på den schweiziske filosofen Jean-Jacques Rousseaus tankar i synnerhet. Den mest konsekvente av franska revolutionärer var François-Noel (Gracchus) Babeuf, som greps 1794 och avrättades 1797, innan hans radikala revolutionsideal hunnit omsättas i praktiken. Vad Babeuf stod för vet vi tack vare de publicistiska insatser som gjordes av hans revolutionära vän och kollega Philippe Buonarrotti. Babeuf brukar räknas som en av den moderna kommunismens viktigaste anförare.

Under 1800-talet framträdde en rad socialistiska tänkare, av vilka Muravchik uppehåller sig mest vid Robert Owen samt radarparet Karl Marx/Friedrich Engels. Robert Owen och hans efterföljare använde ordet "socialism" som term för sitt ideal. Under det att Babeuf förordat statens övertagande av samhällets maktmedel, menade Owen att det enda som behövdes var att socialister bildade exemplariska samfälligheter. Marx och Engels ägnade ett avsnitt i *Det kommunistiska partiets manifest* (1848) åt att fördöma Owen och ett antal andra "utopister" såsom Fourier, Proudhon och Cabet.

Lenin och Tjekan

Robert Owens praktiska socialism attraherade tusentals efterföljare, men inte någon av de idealistiska samfälligheter han och hans anhängare etablerade fick

Marx, Engels och Marx döttrar Laura, Eleanor och Jenny fotograferade i London 1864. (Foto ur Muravchik: Heaven on Earth)

någon varaktig betydelse. Detta ställde Marx och Engels och deras så kallade vetenskapliga socialism i förmånligare dager. När Pariskommunen upprättades under en begränsad tid i Fransk-tyska krigets kölvatten 1872 trodde Marx ett slag att hans revolutionära idéer hade omsatts i praktiken. Hans besvikelse blev desto större när de revolutionära drömmarna krossades av den franska republikens trupper. Marx/Engels revolutionära misslyckande föranledde Marx-lärjungen Eduard Bern-

av Tommy Hansson

stein att revidera den ursprungliga teorin – följden blev den reformistiskt inriktade socialdemokratin, varom mera nedan.

Den som återupprättade Marx ställning som revolutionsteoretiker var den ryske aktivisten Vladimir Iljitj Uljanov, mera känd som Lenin, som blev en fanatisk motståndare till den ryska tsarismen sedan hans äldre bror Alexander avrättats för delaktighet i en revolutionär konspiration. Lenin hämtade inspiration ur Nikolaj Tjernysjevskij's roman *Vad bör göras?*, vars tankar även kom att influera de serbiska

nationalister, med Gavrilo Princip i spetsen, som mördade den österrikiske ärkehertigen Franz Ferdinand och dennes gemål i Sarajevo 1914 och därmed gav upphov till Första världskriget.

Historien om hur Lenin och hans gäng kom till makten i Ryssland genom att kuppet bort den enda demokrati landet ditintills haft, är alltför välkänd för att behöva upprepas här. Det räcker med att konstatera att det gamla samhällsmaskineriet med dess lagar och traditioner krossades, liksom den realistiska dröm om demokrati som ändå fanns under tsardömets sista år. Bolsjevikerna byggde upp en totalitär statsapparat, emedan de inte kunde tolerera något som helst oliktankande. Hemliga polisen, Tjekan, inrättades som ett kraftfullt terrorns redskap. Alla kommunistiska diktatorer har sedan följt Lenins exempel.

"Hela meningen med bolsjevismen", skriver Muravchik (sidan 142), "begränsande med Lenins avgörande *Vad bör göras?*, var att socialismen skulle skapas för arbetarna, inte av dem."

Lenin stal alltså titeln till sin egen skrift från Tjernysjevskij.

Socialisten Mussolini...

Joshua Muravchik inrangerar det fascistiska idékomplexet bland socialismens idéer. Den italienska fascismens skapare och anförare, Benito Mussolini – *il Duce* – hade följt den ryska bolsjevismens utveckling mycket noggrant. Han hade fötts in i en socialistisk familj, där fadern Alessandro var en smed som hade varit medlem i Första Internationalen jämte bland andra Marx och Engels.

Benito Andrea Amilcare Mussolini fick sina förnamn efter tre vänsterradikala revolutionshjältar – mexikanen Benito Juarez samt italienarna Andrea Costa och Amilcare Cipriani. Alessandro Mussolini hade för vana att i hemmet idka högläsning ur Karl Marx *Das Kapital*. Vid 18 års ålder fick Benito Mussolini sitt första jobb som skollärare i byn Gualtieri, som hade en socialistisk administration. Samtidigt blev han politiskt aktiv i en socialistisk gruppering. När det började bli dags att göra militärtjänst reste Benito till Schweiz, där han träffade Angelica Balabanoff som var rebellisk dotter till ukrainska aristokrater och nära medarbetare till själva Lenin.

I Schweiz började Mussolini skriva artiklar och dikter för socialistiska publikationer, inklusive en sonnet om Babeuf. Enligt Mussolini var religionen en form av sinnessjukdom. Han blev särskilt känd för det demagogiska tricket att be Gud, om denne existerade, att slå ner honom där han stod. När ingenting hände tog han det som intäkt för att Gud inte existerade.

Ännu 1912 utmärkte sig Mussolini som en fanatisk vänsterradikal som på Balabanoffs inrådan ägnade sig åt att rensa ut alltför måttfulla socialister ur den internationella, socialistiska gemenskapen. Lenin applåderade Mussolinis verksamhet i det ryska partiorganet *Pravda*. Samma år blev Mussolini redaktör för den italienska socialisttidningen *Avanti!*.

När Mussolini kort tid efter Första världskrigets utbrott började propagera för Italiens inträde i kriget på Ententens sida skar det sig mellan honom och partiet. Han startade i stället sin egen tidning *Il Popolo d'Italia*, där han propagerade för kriget med motiveringen att detta kunde skapa en revolutionär situation.

...blir fascist

Mussolinis nya linje ledde till att han blev utesluten ur det socialistiska partiet på grund av "politisk och moralisk ovärdighet". Han anslöt sig då till ett

Arkitektonisk "Bresjnev-realist" i Ukrainas huvudstad Kiev. (Foto: Tommy Hansson)

gång som kallade sig *Fascio Autonomo d'Azione Rivoluzionaria* som hade bildats av vänsteranhängare som var för kriget, de flesta av dessa revolutionära syndikalister. Därmed hade embryot till fascismen skapats – *fascio* betyder "knippe" och antyder ett ideal som omfattar idén om människor som är nära förbundna i samma ideal; denna symbol hade i själva verket sett dagens ljus i samband med Franska revolutionen.

I februari 1917 blev Mussolini svårt sårad i samband med kriget och tvingades utgå ur aktiv tjänst. 1919 beslutade sig Mussolini för att ena skilda lokala fascistgrupper till en nationell organisation. Härefter kom Mussolini alltmer att tolka socialismen i nationalistiska termer. Han uppställde ett stort antal populistiska krav såsom "land till bönderna" och "arbetarrepresentation i bolagsstyrelserna"; land och fabriker skulle exproprieras av staten, arvsskatten höjas och excessiva krigsprofiter stävjas; rustningsindustrin skulle förstatligas, minimilöner införas, senaten avskaffas, kvinnlig rösträtt införas etcetera.

Efter "marschen mot Rom" 1922 blev fascismen Italiens drivande politiska kraft. Snart hade denna upphävt de flesta demokratiska fri- och rättigheter. Mussolini blev alltmer förgudad. Slutligen begick han det ödesdigra misstaget att liera sig med Hitlers nationalsocialistiska Tyskland i Andra världskriget, något som ledde till hans egen och det fascistiska Italiens undergång.

Om man vill kan man tolka Mussolinis

fall som att Gud faktiskt slog ner honom till sist.

Fascismen var från begynnelsen, liksom nazismen, en vänsterradikal politisk kraft och som sådan motsatsen till de värden som exempelvis den demokratiska högern och konservatismen står för.

Socialdemokratin och Attlee

Muravchik behandlar i sin bok även den icke-revolutionära socialismen, det vill säga socialdemokratin, vilken också bekänner sig till visionen om ett idealt samhälle åstadkommet genom fredligt demokratiska metoder. Den reformistiska socialismens andlige fader var den tysk-judiske Marx-anhängaren Eduard Bernstein, som avvisade Marx/Engels revolutionslära. En av den europeiska politikens viktigaste socialdemokratiska ledare kom att bli Clement Attlee, en av nyckelfiguren i det brittiska krigskabinettet 1939–45 under Winston Churchills ledning. Inom två veckor efter Hitlertysklands kollaps beslutade sig det engelska Labourpartiet för att lämna regeringskoalitionen vilket framtvingade nyval.

Till mångas förvåning vann Labour klart över de konservativa Tories, vilket ledde till att Churchill under efterkrigskonferensen i Potsdam ersattes av labourledaren Attlee. Denne överlämnade mycket av förhandlingarna till sin utrikesminister, fackföreningsledaren Ernest Bevin, som skulle bli en av NATOs främsta tillskyndare.

Attlee hade, liksom Mussolini, fötts 1883 och blev politiskt engagerad sedan han på nära håll fått stifta bekantskap med slummen i Londons östra områden. Clement och hans bror Tom gick med i den idealistiska socialistklubben *Fabian Society*, vars mest kända medlemmar var författaren Bernard Shaw, makarna Sidney och Beatrice Webb och filosofen Bertrand Russell.

Fabian Society hade en principiellt pacifistisk övertygelse, men Clement Attlee hade en pragmatisk inställning och enrollerade sig frivilligt i den brittiska armén i Första världskriget. 1919 ställde han för första gången upp i ett politiskt val, och blev omsider parlamentsledamot för Labour. Många Labour-politiker motsatte sig monarkin, men Attlee förblev rojalist. 1935 blev han partiledare.

Clement Attlee höll en klar rågång mellan demokratisk och revolutionär socialism. Han hyllade den svenska socialdemokratin som "kanske det mest anmärkningsvärda exemplet på en framgångsrik utveckling

av socialismen genom konstitutionella metoder” (Muravchik, sidan 186).

När Attlee var mogen att bli brittisk premiärminister efter krigsslutet hade han sedan länge övergivit makarna Webbs optimistiska syn på Sovjetunionen. Under sin tid vid makten – en åldrande Churchill återkom som premiärminister 1951 – tvingades Attlees ministär föra en klart antisovjetisk utrikespolitik inom ramen för det kalla kriget och inrikespolitiskt genomdriva en rad ransoneringsåtgärder.

Exemplet Tanzania

Ett intressant kapitel i Muravchiks bok ägnas Julius Nyereres socialistiska experiment i Tanzania, vilket länge framstod som ett lysande exempel bland svenska biståndsteoretiker. Nyerere, son till en traditionell stamhövding, kom från det dåtida Tanganyika och fick ett stipendium för att studera i Edinburgh 1949. Här hade den unge afrikanen inga svårigheter att hitta sympatiskt inställda samtalspartners.

1952 återvände den nyutexaminerade Nyerere – han hade studerat biologi – som 30-åring till sitt hemland. Han började nu på allvar engagera sig i afrikansk politik, inte minst inspirerad av Mau Mau-upproret i grannlandet Kenya. Nyerere blev ordförande i *Tanganyikan African National Union* (TANU) och började med sina kolleger diskutera möjligheten av att överta regeringsmakten. De kommande åren reste Nyerere till bland annat USA och Storbritannien i syfte att tala för TANUs sak och mötte starkt gensvar. När TANU ställde upp i valet 1960 propagerade man öppet för ”ett demokratiskt och socialistiskt Tanganyika”. TANU vann en jordskredsseger, och den brittiske kolonialguvernören Richard Turnbull utnämnde Julius Nyerere till chefsminister.

Den 9 december 1961 blev Tanganyika självständigt. Efter ett års frånvaro var Nyerere tillbaka i regeringen och vann landets första presidentval med mer än 98 procent av rösterna. Han antog också titeln *Mwalimu* (”lärare” på swahili). Han började nu se på sig själv som en stor revolutionär, och bland hans första åtgärder som statschef var att förbereda övergången till en enpartistat. Denna genomfördes fullt ut vid nästa presidentval, 1965 – alla partier utom TANU förbjöds. Från det ögonblicket hade landet – ”Tanzania” är för övrigt en sammansättning av Tanganyika och Zanzibar – anträtt en katastrofkurs. Inom några årtionden hade Julius Nyereres socialism

Julius Nyerere tillsammans med kinesiska partibyråkrater.

med afrikanska kännetecken förvandlat Tanzania till ett fattighus.

1965 besökte Nyerere Maos Kina och blev mäktigt imponerad av vad han såg. Kulturrevolutionen, som utbröt något år senare, innebar fruktansvärda lidanden för den kinesiska befolkningen, men för den naive Nyerere var den ett efterföljansvärt exempel. Nyereres egen ”kulturrevolution” startades med *Arusha Declaration* och var ägnad att snabba upp Tanzanias egen väg till det socialistiska lyckoriket.

Jämlikhetsmani

Olof Palme, som 1969 blivit statsminister i Sverige, var djupt imponerad av Julius Nyereres väg och Sverige gjorde Tanzania till ett av huvudländerna i Tredje världen för svenskt bistånd. Pierre Trudeau i Kanada var en annan internationell huvudsponsor. Många västerländska akademiker med vänstersympatier enrollerades som föreläsare vid Dar es Salaam University eller det partianknutna Kivukoni College. En av Nyereres mer betydande uppbackare var förre amerikanske försvarsministern Robert McNamara, som 1968 blev chef för Världsbanken. Också den kommunistiska delen av världen stödde Nyereres tanzaniska socialism.

1977 gick TANU samman med ett afrokommunistiskt parti i Zanzibar och formade därmed *Chama Cha Mapinduzi* (Revolutionära partiet). Tanzania var nu i realiteten en socialistisk diktatur som höll politiska oliktankande inspärrade och där en fortgående kollektivisering av landets jordbruk och näringsliv hade lett till kraftig social och ekonomisk nedgång. En snabbt ökande korrupktion var en oundviklig biprodukt av utvecklingen. Den

största katastrofen var Nyereres idé att alla invånare på landsbygden måste förflyttas till särskilda byar, *ujamaa*, som skulle fungera enligt kollektivistiska principer (även om det skulle vara tillåtet för byinvånarna att odla individuella lotter).

Julius Nyerere dog 1999 vid 77 års ålder. Han sörjdes som en landsfader, mycket beroende på att han personligen levde ett enkelt liv och heller inte hade visat sig vara lika blodtörstig som många andra afrikanska socialisthövdingar. Om man skall sammanfatta hans politiska övertygelse ligger kanske ordet ”jämlikhetsmani” nära. ”Nyereres övergripande mål hade varit att förhindra skapandet av en medelklass, eftersom detta skulle medföra början till ojämlikhet”, framhåller Muravchik (sidan 224).

Reformer

Muravchiks exempelsamling visar, att de mänskliga försöken att upprätta ett himmelrike på jorden med politiska medel överallt lett till katastrofala resultat. Det är bara när de socialistiska styresmännen gjort medvetna avsteg från de socialistiska och kommunistiska doktrinerna som framsteg kunnat göras. Det var således när Sovjetunionen fick en ledare – Michail Gorbatsjov – som började rucka på den heliga ideologin, sådan den utformats av Lenin, som en utvecklingsprocess sattes igång vilken inom några år hade störtat kommunismen. Något som Gorbatsjov absolut inte eftersträvat.

Ett annat exempel på en socialistledare som anpassat ideologin efter verkligheten med positivt resultat är ”Nya Labours” ledare, den brittiske premiärministern Tony Blair. Dennes kan sägas ha gjutit nytt liv i en socialdemokrati, som länge syntes ha stagnerat i sin envisa tilltro till den överdimensionerad välfärdsstaten. Blair har vidare i ”kriget mot terrorn” tagit fasta på de västdemokratiska ideal som knyter Storbritannien och Förenta staterna samman.

Muravchiks exposé visar, att varje typ av socialism som gör anspråk på att vara allena saliggörande med nödvändighet måste leda till katastrof. Socialistiska synsätt med lägre anspråk – såsom socialdemokratien och den sionistiska *kibbutz*-socialismen – har haft större framgång.

Joshua Muravchik: Heaven on Earth. The Rise and Fall of Socialism. Encounter Books, San Francisco 2002. 417 sidor.

Ingen demokrati i muslimska länder

Under de senaste två decennierna har demokratin gått fram starkt i stora delar av världen, i Ostasien och Sydamerika i första hand. Det som en gång var diktatorernas kärnområden har idag blivit områden för en spirande demokrati. Men tyvärr finns det ett stort undantag från den demokratiska trenden, de muslimska länderna. Bara två av världens 45 länder med muslimsk majoritet räknas som "fria" av den respekterade demokratiorganisationen "Freedom House". Den auktoritära kulturen försenar människornas frigörelse.

Den amerikanska organisationen Freedom House gör varje år en noggrann granskning av frihetens och demokratins ställning i världen. Läget har faktiskt förbättrats under de senaste åren. Allt fler länder har klättrat upp till kategorin "fri" eller "delvis fri". I den senaste sammanställningen, för 2004, betecknas 88 länder som fria, 55 som delvis fria och 49 som ofria. Men i den muslimska världen ser det helt annorlunda ut. 45 av världens länder har muslimsk majoritet. Av dem räknas bara två till kategorin "fria". I den allra värsta undergruppen, på bara 8 länder, är 5 muslimska. Till gruppen räknas de muslimska länderna Libyen, Saudiarabien, Sudan, Syrien och Turkmenistan. De läggs i samma grupp som de två kommunistiska diktaturerna Kuba och Nordkorea och militärdiktaturens Burma.

I de icke-muslimska delarna av Asien och i det kristna Sydamerika utvecklas länderna i rask takt i demokratisk riktning. För några decennier sedan härskade diktaturer i större delen av Sydamerika och Ostasien. Idag är det demokrati i flertalet av de gamla diktaturländerna.

Så är det inte i den muslimska världen. Av de 45 länder som har muslimsk befolkningsmajoritet karaktäriseras som nämnt bara två som "fria": Mali och Senegal, bägge i Västafrika.

I Mellersta Östern är det bara ett enda land som betecknas som fritt av Freedom House: Israel – det enda landet i området som *inte* har muslimsk majoritet.

Förhoppningen att Irak ska bli ett fritt och demokratiskt land är därför mycket djärv, när man ser på hur situationen är i de länder som kulturellt och religiöst

mest liknar Irak. Men skulle det irakiska projektet lyckas kan det naturligtvis sätta en snöboll i rullning.

Det är ju svårt att tro att det är något hos människorna i regionen som gör att demokratin inte vinner fotfäste, det är då snarare kulturen som hindrar en demokratisk utveckling. Kulturen är auktoritär, men auktoritära system har en tendens att falla ihop som korthus, när tilltron till auktoriteten faller ihop i breda kretsar.

Den norske Stortings-ledamoten Christian Stensaker har försökt förklara bristen på demokrati i de muslimska länderna. Så här säger han i en norsk tidningsintervju:

av C G Holm

"Viktiga orsaker är tradition och religion. Koranen tolkas på ett visst sätt, som påverkar både styresskicket och kvinnosynen. Mitt intryck är att majoriteten i de muslimska länderna varken vänder sig mot styresskicket eller mot diskrimineringen av kvinnorna. Det har sin förklaring i religionens starka ställning i samhället".

Även ett formellt sekulärt muslimskt land, som Turkiet, räknas till kategorin delvis fri av Freedom House. Det enda land som ansökt om medlemskap i EU som har en så låg värdering.

Syrien tillhör värstinggruppen, trots att det formellt är ett sekulärt land. Men författningen kräver att presidenten ska vara muslim. Kvinnor får inte lämna landet utan mannens tillstånd och "hedersmotiv" ses som förmildrande omständigheter inför rätta.

I de stater som är religiöst styrda är situationen naturligtvis ännu sämre. I *Iran* tillämpas sharia-lagen, vilket ofta innebär spöstraff, amputation eller stening. Kvinnors vittnesmål räknas bara som hälften så starka som männens inför rätta. Och det är dödsstraff på att överge islam för en som är född muslim. De som är födda av kristna föräldrar kan anta föräldrarnas religion, men de bör naturligtvis konvertera till islam om de ska slippa diskriminering. Det muslimska prästerskapet har rätt att överpröva alla domar och de kan också ingripa i den civila statsförvaltningen, som måste underordna sig prästernas beslut.

I *Somalia* tillämpas Sharia-lagen i huvudstaden Mogadishu. Tortyr är vanligt förekommande. Liksom könsstympning. Kristna förföljs.

Saudiarabien är det land som jämte Iran har den hårdaste muslimska regimen. Det är kungen (eller nu under dennes långvariga sjukdom, kronprinsen) som fattar alla viktiga beslut genom dekret. Dödsstraff är vanligt förekommande. Kvinnor får inte köra bil och inte heller åka bil med andra män än sina äkta makar eller en gift man i sällskap med sin fru. När det utbröt brand på en flickskola i mars 2002 hindrade polis med batonger de flickor som förlorat sina slöjor att fly elden. Elva flickor brändes inne. Frågan om vilka filmer som tillåts på landets biografier är enkel. Det finns inga biografier!

Sudan har alltmer kommit i fokus för omvärlden. Sedan länge har det kristna södra Sudan förföljts av det muslimska norra Sudan. Den förföljelsen har mest uppmärksamats av kristna i Nordamerika, men knappast alls hos oss i Europa. Nu pågår en nästan lika hänynslös förföljelse mot muslimer i västra Sudan (Darfur), som förföljelsen mot de kristna i söder. Både i väster och söder bor det negrer, medan majoritetsbefolkningen i norr är araber. Tiotusentals människor har dödats och miljoner är på flykt undan regimen i Sudan.

DEBATT

Begreppsförvirring i (S)verige

Man kan undra hur våra styranden tänker. Det är något egendomligt över det hela, kan man tycka... ja begreppsförvirring lite överallt.

Låt oss börja med trygghetsbegreppet, det har ju alltid varit ledstjärnan för våra styrande, men det har allt blivit lite si och så med resultatet. Ja, som utvecklingen nu gått, med idag Europas i särklass högsta brottslighet, pensioner som alltmer urholkas och ett sjukvårds- och inte minst åldringsvårdssystem, som ordentligt knakar i sina fogar, så har tryggheten i samhället helt underminerats.

Staten har ingjutit ett helt folk i en falsk förtröstan. Mot bakgrund av att tvingas konstatera hur de kör på utan minsta korrigerande eller samvetsförebärelse i ett system, som vi sedan över 30 år tillbaka kunnat konstatera knappast fungerar, närmar det sig idag bedrägligt beteende. Det finns faktiskt inte ett enda område där Sverige gått framåt de senaste 30 åren. Man kan jämföra det med den situation ett så kallat "överbeskyddat" barn hamnar i när familjen kommit på obestånd. I grund och botten är det nog så att våra styrande alltid burit på ett förvirrat trygghetsbegrepp, feldefinierat helt enkelt! Det har varit byggt uppifrån av Staten, inflexibelt, centralt definierat och inte minst statiskt, där individens egenansvar minimeras helt i enlighet med socialismens grundidé. Det är så att verklig trygghet endast uppnås när en mentalitet av flexibel anpassning till en här i jordelivet ganska oviss verklighet föreligger bland ett lands invånare. Förmåga till anpassning till jordelivets ständigt ändrade förhållanden och därmed en hög grad av dynamik är en mycket viktig beståndsdel i trygghetsbegreppet. Det tycks våra styranden aldrig riktigt ha förstått, utan de vill få fram en falsk förtröstan på Staten, allt i enlighet med socialismens lära, där individernas roll ju ska minimeras. Ja, så har ett Statligt garanterat stillastående etablerats, där gårdagen försäkrats bli morgondagen...

Ett annat ledmotiv för våra styranden har varit rättvisan; ja, vad har vi för slags

rättvisa i Sverige idag? I Sverige är det nära nog omöjligt att bli rik på eget idogt arbete. Sånt accepteras ju icke. Här saknas alltså, precis som i trygghetsbegreppet, dynamiken. För att bli rik i dagens Sverige behövs att man är född rik, har ärvt ett välbeläget hus, vunnit på lotto eller dribblat med skattmasen som den värste fotbollsspelare. Eller spelat på Statens allehanda lotterier och nyinrättade kasinon. Men är det rättvist det, att bara rikedom vunnit bortom den egna ansträngningen accepteras! Ja, tydligen i våra styrandens ögon, men väl knappast för normala människor. För våra styrande blir deras enorma satsningar på kasinon och olika andra spelformer bara logisk! Staten förser nu svensken med spelets och slumpens lycka, efter det han blivit frånrövad den lycka och tillfredsställelse ett gott och ansvarsfullt arbete skänker. Fru Fortuna har också socialiserats, vilket är helt logiskt...

av Magnus Ivarsson

Ett annat av deras grundläggande begrepp, jämlikheten, vilar i grund och botten också på samma slags begreppsförvirring som vad gäller tryggheten och rättvisan. Här sker nu en egendomlig sammanblandning, men konsekvent med tanke på premisserna i deras trygghets och rättvisabegrepp. Det tycks ju som om rättvisa skulle vara lika med jämlikhet i deras sinnesvärld, dock undantaget lyckans spel, som nämnt. Men kanske logiskt med deras sätt att se, eftersom ju lyckan drabbar medborgaren helt blint – det vill säga den duktige lika väl som den late och oduglige. Rättvisa blir så för dem lika med jämlikhet och i att allt är jämlikt, så blir det hela också tryggare med deras sätt att se.

Cirkeln sluts i full harmoni, men det är en synnerligen ond cirkel, det ser de icke. Ingen tillåts sticka upp, så att säga av egen kraft, i alla fall. Blott och bart på slumpens vingar kan något sådant accepteras. Och att ingen kan "sticka upp", det är rättvist det. Men också jämlikt. Och det garanterar också en viss trygghet. När morgondagen är gårdagen lik... och ingen i grannskapet avviker... då ökar tryggheten. Vad sade inte en av deras största tänkare: "Fattigdomen fördrages med jämnmood, då den delas av alla" (Ernst Wigforss i en motion om införande av arvsskatt i Riksdagen 1928, han blev foljdriktigt senare socialdemokratisk finansminister)

Så har i Sverige ett system utvecklats, totalt olika varje annat västerländskt land. Icke någonstans har väl trygghet, rättvisa och jämlikhet kommit att betyda att allt i livets mångfacetterade skeende skall likriktas av någon uppifrån övervakande myndighet, som ser till att alla håller sig inom de etablerade jämställdhets- och rättvisemallarna, så att i god tid innan döden inträffar allt ska var lik-ställt! För att beskriva den svenska situationen skulle man vilja säga att "rigor mortis" skall inträda i god tid före döden. Men eftersom de inte helt lyckats med detta tillgriper de också förmögenhetsbeskattning; och dessutom arvsbeskattning. Som skall rätta till det sista. I alla länder tolkas väl jämlikhet och rättvisa mera som ett juridiskt "startbegrepp", att samma utgångspunkt skall gälla för dem som föds – och alltså inte dör! Det vill säga att ingen diskriminering skall ske beroende på föräldrars samhällsposition, religion, hudfärg etcetera. Så icke i Sverige där kontrollerar överheten hela levnadsförloppet, så att allt blir likställt i god tid! Och därmed förverkligar de också till del sitt omhuldade trygghetsbegrepp; eftersom det ju ligger i den statiska trygghetssynen de bär på, att ingen i grannskapet "sticker upp", blir lite förmer, att vi alla dör likställda i ordets rätta bemärkelse.

Den minsta gemensamma nämnaren i denna överallt befintliga begreppsförvirring hos våra styranden är statiskheten, och därmed kommer livets egentliga dynamiska ingrediens att fela.

Hur perverst de tänker illustreras väl kanske bäst av att den just sagda enorma satsningen på alla spelformerna motiveras med att om dessa är i Statens hand, så hålls speldjävulen borta. Detta ser alltså socialiserade fru Fortuna till! Så har tongångarna gått. Nog är det väl inte så lite sjukt att tänka så? Ett annat belysande exempel på ett tänkande, som egentligen borde skrämja, åtminstone till eftertanke, kan vi hämta från vår kollapsade sjukvård; den som tecknar egenförsäkringar för familjen sin, för att känna sig trygg att få vård vid behov, han proklamerar som närmast asocial av vår socialminister. Nu gäller det visst att vårda köerna och inte de sjuka, så långt tycks det ha gått. Köerna står som garant för jämlikhet, för att inte nämna rättvisa. Och genom att alla lider lika, så tolereras det hela. Det blir alltså som med Wigforss fattigdom. ☞

Magnus Ivarsson är internationellt verksam konsult och författare.

BOK-NYTT

Warszawas bödel

Polens huvudstad Warszawa blev under Andra världskriget en symbol för det oblida öde landet drabbats av som en följd av Molotov-Ribbentrop-pakten. Det gällde staden i allmänhet och det judiska gھettot i synnerhet. I Warszawa hade tyskarna, liksom man gjort i en rad andra städer, i november 1940 upprättat ett judiskt gھetto som genomgångsstation på vägen mot Förintelsen. Omkring 600 000 judar föstes samman i gھettot i Warszawa, varav 500 beräknas ha överlevt kriget.

Innanför murarna var judarna hänvisade till en hårt sammanpressad tillvaro som ingen av gھettoinvånarna från Tyskland och Polen tilläts avvika ifrån, innan det var dags för deportation till slavarbete eller koncentrationsläger. Hunger, sjukdomar och mänsklig förnedring präglade denna tillvaro.

Våren 1943 begick ordföranden i det judiska "välfärdsrådet" i Warszawa självmord inför de massdeportationer som förestod. Det var i detta läge som Warszawas judiska befolkning gjorde uppror i förtvivlans mod. Man hade knappt några vapen eller allvarliga förhoppningar om att överleva, men under sex veckors tid engagerade judiska motståndskämpar i Warszawa

tyska stridskrafter innan dessa arkebuserade de överlevande.

Det andra upproret i Warszawa ägde rum ett år senare. I augusti 1944, då den sovjetryska armén stod alldeles utanför den polska huvudstaden, startade den "underjordiska" polska armén – som lydde under den borgerliga exilregeringen i London – en resning mot tyskarna. Hög tysk militär på plats var SS-generalen Heinz Reinefarth. Om honom har Niclas Sennerteg skrivit en bok som heter *Warszawas bödel* (2003) som ger ett intressant stycke tysk historia i Andra världskrigets skugga.

Långt ifrån att tillhöra de mer brutala nazityperna kan Reinefarth snarare sägas vara en illustration till Hannah Arendts teori om "den banala ondskan" (diskuterad i *Contras* artikel om Adolf Eichmann, nummer 6 2003). Möjligen var Reinefarth ett bättre exempel på teorins giltighet än den omvittnat fanatiska Eichmann!

Heinz Friedrich Reinefarth föddes den 26 december 1903 i Gnesen (Gniezno) i ett tyskt område som blev polskt efter Första världskriget. Några år efter Heinz födelse flyttade familjen till Cottbus, där fadern blev rådman. Som tonåring lät den unge Reinefarth enrullera sig i en så kallad frikår som stödde kuppmakaren Wolfgang Kapp under den högerin-

riktade "Kappkuppen" i Berlin våren 1920. Hösten 1922 började Reinefarth läsa juridik vid universitetet i Jena. 1923 gick Reinefarth med i den ökända frikåren Oberland, ett slags föregångare till SA.

Reinefarth valde att efter Hitlers misslyckade kupp-försök 1923 inrikta sig på studierna. 1930 klarade han i god ordning sin assessorsexamen i Berlin och gifte sig med ungdomskamraten Adelheid "Heidi" Reichelt. Paret bosatte sig i Klein Gaglow utanför Cottbus, där Reinefarth verkade som advokat. Som medlem i nazistpartiet NSDAP gjorde sig Reinefarth snabbt nyttig genom sina juridiska kunskaper och sin talarförmåga.

"Bildade människor ur övre medelklassen som Reinefarth", skriver Sennerteg (sidan 63), "spelade visserligen en roll i den tidiga rörelsen, men kom aldrig nära dess nervcentrum, eftersom de avgörande impulserna istället emanerade från småborgerliga kretsar och från de extremister som fötts ur kriget. Ledarna från den övre medelklassen... stod däremot för den respektabla fasaden, samt gav ett slags ideologiskt alibi."

Den som värvade Reinefarth till det beryktade SS som juridisk rådgivare var höge och efter kriget avrättade SS-ledaren Kurt Daluege, som efter mordet på Heydrich 1942 efterträdde denne som riksprotektor i Böhmen-Mähren. Reinefarth hade, då han gick med i SS, redan försvarat flera SS-män inför domstol. Med tiden avancerade Reinefarth i SS-rullorna, och sedan kriget brutit ut 1939 behövdes alla någorlunda kompetenta krafter nazisterna kunde få tag på för att hålla igång den vidlyftiga imperiebyråkratin.

I april 1942 utnämndes Reinefarth till generalmajor i polisen på Dalueges initiativ. Samtidigt blev han *Brigadeführer* i SS och formellt medlem av

SS-chefen Heinrich Himmlers personliga stab. Efter Heydrichs död tog Daluege med sig Reinefarth till Prag från Berlin som administrativ chef för förtryckarapparaten i Böhmen-Mähren.

Till det polska området Warthegau kom SS-generalen Heinz Reinefarth, utsedd av Himmler, i början av 1944 för att fylla en vakans. Området styrdes av *Gauleiter* Artur Greiser, en slaktartyp som senare avrättades som krigsförbrytare. Reinefarth stationerades i Poznan, men skickades alltså till Warszawa sedan motståndsrörelsen där inlett sitt uppror i början av augusti 1944.

Upproret i Warszawa slogs ned med yttersta hårdhet, bland annat efter det att "SS-specialregementet Dirlewanger" urskillningslöst mördat delar av civilbefolkningen. Enheten leddes av den ökände Oskar Dirlewanger, en SS-överste med ett kriminellt förflutet som bland annat blivit dömd för våldtäkt och ansågs som paria till och med inom SS! Reinefarth påstod senare att Dirlewanger vägrat ställa sig under hans befäl och endast lydde Himmlers personliga befallningar.

Läget i Warszawa var kaotiskt när Reinefarth anlände. Sennerteg slår fast (sidan 109): "Stridsgrupp Reinefarths stab befann sig i ögat av den helvetesorkan som svepte genom gatorna och byggnaderna runtomkring. Intensiva strider och systematiska massakrer sammanflätades med

Ett minnesmärke har rests i Warszawa för att minna om var det judiska gھettot en gång låg. (Foto: Tommy Hansson)

varandra inom en radie som räknades i hundratals meter eller några kilometer." Över sig hade Reinefarth SS-generalen Erich von dem Bach-Selewski, som hade överkommandot över såväl militärledning som civil administration i Warszawaområdet.

Den 2 oktober kapitulerade upprorsmännen under ledning av Tadeusz "Bor" Komorowski efter 63 dagars strider. Omkring 15 000 polska motståndskrigare fick lämna Warszawa och tvingades ge sig i fångenskap. Det beräknas att runt 200 000 civila Warszawa-invånare dödades under striderna och massakrerna. Drygt 200 000 lämnade staden efter upprorets nedslående för vidare befordran till koncentrationsläger, slavarbete eller "bara" omlokalisering.

Orsaken till att de sovjetiska styrkorna, som i stort antal befann sig i Warszawas utkanter under striderna, inte ingrep var att Stalin ville att den icke-kommunistiska motståndsrörelsen i Polen skulle krossas, för att underlätta det planlagda kommunistiska maktövertagandet i Polen efter kriget.

En modern besökare slås av hur väl man i Warszawa

lyckats restaurera staden efter kriget. Exempelvis har man med hjälp av gamla byggnadsritningar lyckats återuppbygga de flerhundraåriga stadsdelar som bombades.

Många gamla nazister fick framskjutna poster i efterkrigstidens Tyskland, såväl öster som väster om järnridån. Detta trots avnazifieringskampanjer och krigsförbrytarrättegångar. Framförallt har detta uppmärksammats i det öppna, demokratiska Västtyskland, under det att de östtyska kommunisterna varit bra på att sopa hela denna problematik under mattan.

Heinz Reinefarth valde att i början av 1950-talet engagera sig politiskt i det nya partiet *Bund der Heimatslosen und Entrechteten*, BHE. Efter att ha återupptagit sin advokatpraktik i Westerland på ön Sylt i den nordliga provinsen Schleswig-Holstein, där familjen sedan tidigare hade en sommarstuga, valdes han 1951 till borgmästare för en sexårsperiod efter att smidigt ha glidit undan anklagelser om sitt SS-förflutna. Sennerteg skriver sarkastiskt (sidan 196): "Ja, det var ett enastående förvandlingsnummer från hög

Ett monument över det judiska upproret i Warszawa i maj 1943.

medlem av Himmlers svarta orden, övertygad nazist och ett redskap för det tyska förtrycket av det förslavade Europa till en demokratisk förkamp." Reinefarth blev snabbt en populär och duglig borgmästare för en befolkning på nära 10 000. 1957 omvaldes han för ytterligare tolv år.

Under sin avslutande period som borgmästare på Sylt tvingades Reinefarth stå till svars för sitt förflutna i såväl offentlighet, medier som inför rätta. Han försvarade sig, som den rutinerade advokat han var, på ett framgångsrikt sätt. För att göra en lång historia kort: rådstugurätten i Flensburg beslutade den 24 maj 1967 lägga ned åtalet mot svaranden Heinz Friedrich Reinefarth gällande "delaktig-

het i mord i strid med folkrätten med anledning av krossandet av Warszawaupproret i augusti 1944" på grund av brist på bevis.

Efter sin framgångsrika karriär efter kriget avled Heinz Reinefarth i början på 1980-talet, några år före sin hustru. Sonen Peter, som kommer till tals i boken, minns honom som en "kärleksfull far".

Att Heinz Reinefarth var övertygad nazist och deltog i nedsländet av Warszawaupproret är lätt att konstatera. Fastepitetet "Warszawas bödel" har nog andra gjort sig mera förtjänta av.

*Tommy Hansson
Niclas Sennerteg: Warszawas bödel. Ett tyskt öde. 413 sidor. Historiska media.*

CONTRA

5 1979...

Den i Sverige förtrampade rätten att välja en alternativ skola togs upp i Contra. Då, för tjugofem år sedan, fanns inga friskolor. Några få privata skolor kämpade fortfarande mot skolmonopolet, men trycket var hårt. Å ena sidan tvingade myndigheterna de få kvarvarande privatskolorna att följa den allmänna läroplanen. Och när de väl gjort detta konstaterade en statlig utredning att eftersom privatskolorna följde den allmänna läroplanen fanns

det inte längre något behov av dem, eftersom de inte utgjorde något alternativ.

I hela landet fanns bara 27 grundskolor kvar utanför det allmänna skolväsendet, varav fyra speciellt avsedda för minoriteter, sex Waldorf-skolor, fyra för utländska barn tillfälligt bosatta i Sverige vartill kom ett halvdussin internatskolor. Sedan Stockholm under socialdemokratiskt styre 1970–1973 avskaffat kommu-

nens finansiering av de privata skolorna, fanns i landet egentligen bara två fristående skolor av betydelse, bägge i Göteborg. Tänk vad världen kan ändra sig på 25 år!

Det märktes också på den stora artikel som behandlade förtrycket i Rumänien. Då härskade ännu familjen Ceasescu med enväldsmakt. Tio år senare nådde frihetens flamma även Rumänien.

...för tjugofem år sedan